

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
3/4 „ . . . 10 „
1/2 „ . . . 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipol po Goriskem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravištvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Ne Herostrat, ampak Catilina.

Živel je med Grki Herostratos iz Epheza. Hrepenel je po slavi. Kako bi postal imeniten, slaven, da bi še pozni rodovi izgovarjali njegovo ime — take misli so mu blodile po glavi. Ni bil sposoben, napraviti kaj dobrega, nekaj, kar bi ohranilo njegovo ime v dobrem spominu; do nepozabnosti pa se je vendar hotel vspeti. Sinila mu je v glavo hudobna misel: zažgati tempelj Artemide, boginje lova. Leta 356. pred Kristusovim rojstvom je izvršil svoj nečeden namen. Zažgal je krasni tempelj in inna Herostratos je ostalo ohranjeno v zgodovini.

S tem zločinskim človekom primerja »Gorica« iz kuratorija za zasebno slovensko gimnazijo člankarja v »Soči« z dne 7. t. m., rekoč, da kakor je Herostrat zažgal tempelj Artemide, tako zažiga »Sočin« člankar »novo svetišče, ki bo posvečeno pouku in odgoji naše slovenske srednješolske mladine.«

Primerja pa ne drži. Nihče noče zažgati svetišča, ker klerikalcem ne gre za nikako resnično svetišče. »Soča« je le pokazala, da takega »svetišča«, kakoršno hočejo zavratni klerikalci, kakoršno so si izmislili na tihem, skrivnostno - sumljivo, ni prav nič treba, ker je država dolžna, odpreti »svetišče, ki bo posvečeno pouku in odgoji naše srednješolske mladine« ter ker so od ljudstva izvoljeni zastopniki dolžni delati na to, da dobimo tako svetišče, ne pa roke križem držati ter klicati ubožno ljudstvo na pomoč, da naj ono s krvavimi žulji da denar za zavod, katerega bi že imeli, ako bi slovenska delegacija na Dunaju v celoti bila »za kaj«.

Herostrata nai torej le spravijo z odra, Herostrat se ni prikazal; megle jim je priklical nekdo pred oči, da ne vidijo prav; ko zginajo, spoznajo morda pravo figuro, ki stoji v ospredju tragikomedije....

Živel je med Rimljani Catilina. Leta 108. pred Kristusovim rojstvom se je rodil, umrl leta 62. pri Pistoriji. S temnimi

črkami je zapisano ime tega žalostnega junaka v zgodovini Rimljanov. Poln intrig, skrajne zlobnosti, izprijenega srca, poln slavoohlepija in egoizma; sposoben za vse, samo da bi njemu koristilo. Postal je quaestor, praetor, proprator, hotel je postati konzul. Ni se bal nobenega sredstva v doseg svojih namenov. Osnovalec je veliko zaroto, da bi si s silo pridobil konzulat ter bi neomejeno delal po nagonih svoje tiranske narave. Veliki govornik Cicero pa se je boril proti njemu v svojih slovečih govorih ter ga razkrinjal. Zbral je Catilina svoje podvržence ter se boril do zadnjega; padel je premagan pri Pistoriji.

Primerja, ki drži: Pojavil se je politiški naš Catilina, naš politiški aventurier stoji na odru. Čudne zarote in zveze je že zasnoval poln intrig in častihlepija, samo da je vse njemu prav. Akt sledi aktu, čas pa piše njegova dejanja v zgodovino na strani, kjer se bere o trpljenju našega naroda, o njega izkoriščevalcih, ki ga pelajo v vedno hujšo sužnost, o zarotnikih, ki iščejo zvez, da bi dosegli svoje take ali take namene. Z novo nakano je pristašil na dan, posadil jo je na napačno polje, da ima drugodi prostejšo roko, in ljudstvo bi mu moralo peti hozano. Ali po celi deželi je bila celo med najboljšimi pristaši njegovimi sprejeta hladno nova misel, ki naj mu strše z ramen sveto dolžnost....

Ni hozane, ampak s Cicerom nam kliče naše z a v e d n o ljudstvo:

Quousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra?

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Rihenberg. — Naš »Johann der Grosse«, največji učenjak, ki je prišel ves tenok in suh iz lenenata in še moker za ušesi k nam, bi rad kar naenkrat vse na svetu prevrgel. Denara ima dosti, ker je služba v Rihenbergu imenitna; časa 24 ur na

dan na preostajo, prav kakor kokoš, ki znese svoje jajce in potem brezskrbno brska po smeteh in gnojščih ves božji dan. Svoje talente je posvetil tudi trgovini in ker mu prihaja botega v Britlu premajhna, namerava zidati pri Hruškarju novo stavbo, kjer bo sv. botega za vse telesne in dušne potrebe rihemberškim kalinom. Sam Breclj je prišel blagoslovit temelj in načrte. Tu si bo Johann potem hladil leško svoje srce, da mu ne bo treba, kakor sedaj, iskati tolažbe po drugih krajih in gostilnah, kjer se je že pripetilo, da so ga prodajajočega svojo krikavo modrost ven vrgli. Predstavlja si, da je vse ženstvo zaljubljeno vanj, moški pa da se vsi tresejo pred njim, pa se na vse strani in z vsakim kolje in bode kakor spočit žrebec na občinskem pašniku. — Toda njegov vzor in pobratim, njegova desna roka, očka Pavlica mu je zdaj nekoliko zbolel... in tudi botega bo najbrže vsled tega kaj trpela!

Iz Gor. Branice. — Dne 8. maja se je pri g. Pl. Čehovinu vršila veselica in ples v korist naše prepotrebne družbe sv. C. in M. Upam, da je g. blagajnik podružnice sv. C. in M. iz Šmarji zadovoljen. Pri veselici je pel »Sokolski pevski zbor« iz Trsta. Zbor pa ni hranil svojih zakladov pesnij, ampak pel je tudi po veselici in človek ni vedel, ali bi poslušal petje ali gledal ples ali pa plesal. Poleg »Sokolskega« pevskega zbora je prišlo tudi mnogo drugih Sokolov. Lepo jih je bilo videti, kako so korakali. Ko vidi človek tako vrsto Sokolov si nehote misli: »Kdor Slovan, ta Sokol«. — Pri vsprejemu je Sokole pozdravil g. Peček, učitelj; odzdravil je dr. Slavik, nakar so Sokole okrasile dekleta s cveticami. Dan 8. maj 1910 nam ostane vedno v spominu. Saj ta dan smo tu prvič videli Sokole, ta dan se je tu prvič vršila veselica in ples v korist družbi sv. Cirila in Metoda. Le škoda, da ni bilo lepega vremena. Cel dan se je pripravljalo deževati, zvečer pa se je ulilo kakor iz škafov. Da se je vse to tako lepo vršilo, se imamo zahvaliti tukajšnjim udom in udinjam podružnice sv.

Cirila in Metoda iz Šmarji. Da je pa gmošten uspeh dober pa gre vsa hvala vrlim Sokolom in »Sokolskemu pevskemu zboru« iz Trsta. Hvala Vam vrli Sokoli, da ste nam pomagali in nas počastili s svojim prihodom. G. Maks Ukmar iz Avbera dal 2 K, ker se ni mogel udeležiti veselice. Iz istega vzroka je podaril 1 K g. Mesnel iz Vipave. G. Filip Semič tudi ni imel hudo zavezanega mošnjička. Radovoljno ga je odprl in pri plesu podaril 20 K. Iskrena hvala vsem, ki so dejansko ali pa gmočno podprli našo prireditev.

Iz kanalskega okraja.

V Batah so se vršile občinske volitve 2. maja. Dosti so stale klerikalce te volitve. Zlobni jeziki pravijo, da je moral nekdo zelo globoko seči v žep. Vkljub temu pa nič ne bi opravili, če bi ne zbornali iz petih občin volilce skupaj. Kajti še tako je šlo za par glasov. Vse jim je prišlo na pomoč kar čuti in simpatizuje z »analfabetvom«. G. nadučitelj Rustja je dobil kakor nalašč dopust od okr. šolsk. sveta, da je agitiral in združeval mirne ljudi. Za razne posete v Kanal in drugod (po pooblastila) nima revmatizma, za poučevanje v šoli pač. Tudi veleznani župan grgarski je pripeljal svojo ponižno čredo kinovcev, ker je šlo za »sveto« vero in za analfabetstvo. (Namreč do sedaj je županoval tu človek, ki se je podpisaval samo s križem). Predla jim je huda; zato jim je moral poslati pooblastila g. Zega, načelnik cestnega odbora, kateri pomaga graditi našo cesto tako pridno, da je že gotova na — papirju ter s tem pri-skočiti na pomoč »podpisov križevcem«. Toda vsa njegova in g. Mahniča pomoč s pooblastili ne bo pomagala nič, kajti odposlal se je na pristojno mesto rekurz, katerega rešitev bo odločevala slavno batsko zmago. — »Kredikal«.

Kapitan Hatteras

ali

Angleži na severnem tečaju.

Francoski spisai Jules Verne. — Prevel O. I.

(Dalje).

»I seveda, prijatelj; varalo nas je z ozirom na velikost in razdaljo! pouzročilo je, da smo videli medveda v lisičji koži! Tako so se že večkrat napopali lovci v sličnih okoliščinah. No, za to se imamo zahvaliti svoji domišljiji!«

»Presneto,« reče Johnson, medved ali lisica, jedli jo bomo vseeno. Odnosimo jo.«

Toda ko hoče Johnson naložiti žival na svoje rame, vzklikne:

»Joj, to je pa še hujše!«

»Kaj pa je?« praša doktor.

»Poglejte, gospod Clawbonny, ta žival ima verižico okrog vratu!«

»Verižico?« se začudi doktor in se nagne k živali.

In res je gledala iz bele lisičje kožuhovine na pol obrabljena verižica; doktor je menil, da je na njej vrezan kak napis, prijel jo je in odtrgal od vratu, na katerem je morala biti dolgo prikovana, kakor se je videlo.

»Kaj pa naj to pomeni?« vpraša Johnson.

»To pomeni, da smo mi ustrelili lisico, ki je stara več kakor dvanajst let, lisico, ki jo je bil leta 1848. ujel Jakob Ross.

»Je-li mogoče?« vzklikne Bell.

»O tem ni dvomiti; meni je žal, da smo to ubogo žival usmrtili! Jakob Ross je za časa svojega prezimovanja

prišel na to misel, da je ujel silno veliko množico belih lisic; prikovali so jim okrog vratu bakrene verižice, v katere so vrezali napise, ki so naznanjali, kje se nahajata njegovi ladji *Entreprise* in *Investigator*, kakor tudi zaloga živil. Te živali obletajo silno razsežne kraje pri iskanju živil, in Ross je upal, da lahko katera pride v roke temu ali onemu udeležencu Franklinove ekspedicije. S tem je vse pojasnjeno, in ta uboga živalica, ki bi bila lahko ljudem dveh ladij rešila življenje, je po nepotrebnem postala žrtev naših krogelj.«

»Pri moji veri, da je ne bomo jedli,« se roti Johnson! sploh pa dvanajst let stara lisica! Na vsak način pa moramo shraniti njeno kožo v spomin na ta izvanreden slučaj.«

Johnson je zadel zver na svoje rame in vsi so se napotili k ladji, ravnaše se po zvezdah. Sicer pa njihov izhod ni bil čisto brezploden, kajti ustrelili so več parov ptarmiganov.

Na povratku k Forwardu so zapazili neki pojav, nad katerim je doktor kar ostrmel. Zvezde so se jele utrinjati, kakor bi deževalo; videlo se je na tisoče belo svetlih utrinkov kakor plamen, ki nastane, če se zažge cela vrsta umetno razstavljenih raket; in to vse se je vršilo pri bledem luninem svitu. Oko se ni moglo utruditi, ki je občudovalo več ur trajajoč pojav. Sličen pojav so opazili tudi na Groenlandiji leta 1799. To je bil pravi slavnostni dan, ki ga je priredilo nebo v tej puščavi. Doktor je po svoji vrnitvi na ladjo celo noč opazoval, kako se je vršil pojav, ki je izginil šele okrog sedme ure zjutraj ob popolnoma mirnem ozračju.

XXVI.

Zadnji košček oglja.

Medvedom se odločno ni dalo priti do živega; pač so ustrelili naslednje dni, 4., 5. in 6. novembra nekaj morskih psov, zlasti ker se je mraz zmanjšal, a začelo je kmalu zopet neznansko hudo mestiti, da ni bilo mogoče ladje zapustiti; veliko je bilo truda, da so zabranjevali vlažnost. Koncem tedna se je nabralo v kondenzatorjih po več korcev ledu.

15. novembra se je vreme zopet spremenilo in temperatura padla do — 31°, tako da takega mraza do sedaj še niso občutili. Ob mirnem vremenu se je še tudi ta mraz dal prenašati; druga pa je pela, če je veter pihal, da je kar brilo okrog ušes.

Doktor se je žalostil, da je bil tako zaprt, kajti lahko bi bil napravil kak izlet, ker je veter sneg tako strdil, da se je dalo po njem popolnoma dobro hoditi.

Značilno pa je, da se človek vsled hudega mraza hitro zasope pri delu, tako da ni mogoče opraviti četrtino dela kakor sicer; železnega orodja tudi ni mogoče prijemati in če ga kdo iz neprevidnosti prime, občuti strašno bol, kakor bi ga speklo, in koščki kože ostanejo na neprevidno prijetem predmetu.

Ker je bilo moštvo popolnoma navezano na ladjo, je imelo ukaz, vsak dan po dve uri se sprehajati na pokritem krovu, kjer se je smelo tudi kaditi, kajti v skupni sobi je bilo to prepovedano.

(Dalje pride.)

Iz goriške okolice.

Iz Bilj. — Kakor čujemo, so nekateri v gostilni pri Šolerju se nahajajoči gostje izživali tri br. Sokole iz Črnič, ki so prišli nič hudega sluteč 5. t. m. v krčmo. Svetovali bi jim, naj bi raje potolažili ona dva kjerikalna petelina, ki jima je menda prihod Sokolov razburil vročerkvno staro kri, da sta se kmalu pograbila. Res škoda, da ne morete živeti brez škandala. Če mislite, da vemo malo, vam naznamo z mirno vestjo, da lahko polnimo predaleč časopisov cel mesec s precej pikantnimi novicami iz vaših vrst. Toliko za danes o tej stvari. Po noči med plesno zabavo so nam ukradli neznan irkolini vijake pri bradljah, in sicer so pobrali na naše začudenje kar štiri, tako, da nam ni mogoče začasno telovaditi. Hvala jim! — Sokol.

Iz sežanskega okraja.

Javni ples priredijo fantje v Samotorici dne 29. maja v gostilni g. Radoviča. Svirala bode godba iz sv. Križa pri Trstu. V slučaju slabega vremena se vrši eno nedeljo pozneje, dne 5. junija.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražljivimi čistil. kroglicami in grenčicami.
Cena orig. škatlje K 2.—
Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

za ribanje živoč. — Boletine olajšajo in okrepijo starnano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.
O. lg. steklenica K 1.80
Na prodaj po vseh lekarnah in mirodnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.
Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofolletti A. Gironcoli.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Goriška moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda priredita svojo letošnjo veselico dne 5. junija v prostorih pri »Zlatem Jelenu«. — Letos praznuje družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 25-letnico svojega obstoja. Koliko viharjev je že družba prestala v tej dobi, koliko napadov na našo rojstno zemljo je odbila, koliko spehiv sinov in hčera prebudila in koliko mlačnih ogrela! Število njenih sovražnikov je najlepši dokaz o njeni važnosti in pomembnosti za slovensko stvar. Ona je najboljša zaščitnica, dobri genij našega naroda. Da pa bo mogla družba še nadalje obstati, procvitati in uspešno delovati in braniti naš narod, potrebuje naše ljubezni, ne v besedah, marveč v dejanjih. Podružnice so njen hčerke in na te se v prvi vrsti oslanja. Spodbodi se, da o tej priliki položi vsaka podružnica kak dar na oltar domovine, ki naj bo priča naše ljubezni. Pač žalostno bi bilo, ko bi morali še učiti, kako naj vrši verni sin in hči svojo ljubezen do rodne matere. Lep bodi dar, ki ga pokloni otrok svoji materi! Družba je skupna last nas vseh, zato je vsak dolžan nekaj žrtvovati. Dosti in preveč našega sveta je že požrlo nenasitno tujčevo žrelo, ne pustimo, da bi se Slovenci še nadalje utapljali v tujem morju. Vsak daruj po svoji moči.

Goričani, 5. junija naj nihče ne izostane od veselice, komur utripa še rodoljubno srce v prsih. Moška in ženska podružnica storita, kar bo mogoče, da ne pojde nihče nezadovoljen od veselice, da bode program mnogoličen in zabaven. — Naše goriške dame pa prosimo, da bi darovale za bufet kaj peciva in jedil. Odbor.

Ženska podružnica družbe »Sv. Cirila in Metoda« v Pevni »Pri Mostu« priredi dne 29. t. m. veliko vrtno veselico z predstavo »Cigani«, malomestna šaloigra v treh dejanjih, spisal Fran Govekar. Veselica se vrši v prostorih pri g. Maražu »Pri Mostu«. Začetek ob 3¹/₂ popoldne. Svira vojaška godba c. k. pešpolka št. 47. Na obilno udeležbo uljudno vabi odbor.

Za družbo sv. Cirila in Metoda K 5.— nabral v veseli družbi g. Andr. Kante iz Velikega dola.

Občni zbor podružnice družbe sv. C. in M. v St. Andrežu se bo vršil v nedeljo 15. t. m. ob 2. popoldne v šoli.

Domače vesti.

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. — Jož. Bavdaž je poslal iz Kanala 10 K vsled ugodne poravnave. Fr. Lavrič, železn. revident v Gorici, je dal za maj 1 K. — Na račun mesečnine je prišlo 46.20 K.

Gospoda, ki želi bivati čez počitnice na letovišču v Tolminu, naj se blagovoli obrniti na podpisani odsek, kateri daje brezplačno informacije glede stanovanj. Za odgovor je priložiti znamko za 10 h.

Odsek za ptujski promet v Tolminu. Kako odgovarjajo iz kuratorije zasebne slovenske gimnazije. — V torek je priobčila »Gorica« uvodni članek, ki vsebuje te-le klerikalne cvetke: »novodobni Herostrat«, »malopridno pero«, »zalega, katera se bo morala zatreti«, »brezvestno slepari« »Sočin« hujškač, »predrzni farbar«, »slepilec«, Odprli so sloveči klerikalni »Schimpflexikon«, ko so čitali v »Soči« čisto miren in stvaren članek brez zadiranja v kako osebo, pa so truhili na dan z zmerjanjem, ker stvarno ne morejo odgovoriti. Zmerjanje jih najbolj znači. In ti zmerjajoči klerikalci hočejo nam postaviti srednjo šolo v Gorici! Lepa šola bi bila to!

»Ali pa se bo morala ta zalega zatreti.« »Gorica« imenuje v članku »Novodobni Herostrat« naprednjake zalego, katera se bo morala zatreti. Govori o zagrizenih in zaslepljenih strankarjih, ki so zalega, katera se bo morala zatreti. — Tako pišejo klerikalni možje iz kuratorije zasebne slov. gimnazije po »Gorici«. To je skrajna impertinenca! Poleg te impertinence pa potem čisto mirno zahtevajo, da naj naprednjaki dobro podpirajo njihovo početje, da bi poročali: »zalega« je darovala toliko in toliko za zasebno slov. gimnazijo. — Naprednjaki, zapomnite si to: Nesramni klerikalci imenujejo Vas zalego, ki se bo morala zatreti. Tako pisarijo po »Gorici« razni c. kr. uslužbenci. Skrajno infamno! Naprednjaki, dajte klerikalcem na to podlost odgovor, kakoršnega zaslužijo: niti vinarja v klerikalne namene!

Kolone bodo farbali dné 22. t. m. v Vipolžah pri Školarisu. Poročali jim bodo klerikalci o »vspehih« dosedanjih konferenc za rešitev kolonskega vprašanja. Ker ne povedo resnice kolonom, jo povejmo mi: da so največji nasprotniki rešitvi kolonskega vprašanja Gregorčičevi zavvezniki, laški liberalci, ter da slovenski klerikalci tudi nimajo nikake resne volje za povoljno rešitev kolonskega vprašanja. — Kolon, trpi in voli klerikalno, to je njihova maksima!

»V politiko se ni vmešaval, pač pa je kazal vedno in povsod, da je pristaš S. L. S.« — Iz Tolmina je odšel davkar gospod Ukovič. Za njim pretaka solze »Primorski List«, da se mož ni vmešaval v politiko, ali kazal je vedno in povsod, da je pristaš S. L. S. To mora biti posebna umetnost: nič se vmešavati v politiko, vendar pa povsodi kazati svoje pristaštvo S. L. S.! Če se uradnik na deželi res ne vmešava v politiko ter kot tak ne kaže pristaštva ne za eno ne za drugo stranko, ga že imajo za liberalca; če pa se pokaže, da bi imel simpatije za napredno stranko, pa ga ob prvi priliki opljujejo v svojih listih in mu skušajo škodovati, kjer morejo! Izgledov je dosti! Proti temu je najbolje sredstvo to: da se napredni uradniki nič ne bojijo javnosti, kakor se je ni bal davkar Ukovič, da je pristaš S. L. S. Jednaka pravica za vse!

Smo mislili, kaj bo, kak velikanski dar je dal klerikalna »Centrifuga« za zasebno slov. gimnazijo, ko je naznanjal posl. Fon na shodu kmečke zveze v Gorici, da je ta posojilnica že podprla gimnazijo ter dala velik prispevek. Sedaj pa smo čitali, da je namenila borih 1000 kronic! Suša! Baharija pa velikanska!

Izpod Krna. — »Prim. List« prinaša dopis izpod Krna, ki toži, da ni sena, trave še malo, živina se bo morala postiti; po poštne pošiljave morajo sami v Kobariid. »Malo skrbijo za nas, od celega sveta zapuščene. Pač pa se nas spominijo, kadar imamo kaj plačati.« — Tako toži Gregorčičev volilec! Ima prav; je res tako. Malo skrbi Gregorčič za svoj star vo-

linli okraj; spomni se jih le takrat, ko treba volilcev, da ga zopet volijo, ter kadar treba kaj plačati v samopašne klerikalne namene! Naj ga le še volijo, bodo vedno bolj tožili!

Zadnji »Primorski List« se je zopet enkrat zagual v »liberalna« društva. Pravi, da so člani »liberalnih« društev surovi, nedostojni in neolikani. — Od kod kar naenkrat tako velika skrb in taka pozornost od strani »Prim. Lista« napram »liberalnim« društvom? Za ta društva temu listu ni treba mnogo skrbeti, ona vrše že sama svojo začrtano si »logo«. »P. L.« naj raje pove svojim bravcem, kako je zaplesal član nekega »kat. izobraževalnega društva« pred kratkim 300 jajc t. j. 18 K, ako računamo jajce po 6 v. Toliko denarja stane približno vstopnina k pletu v dunajskem rotovžu, kjer plešejo sami dunajski krščanski socialisti. Ali naj navedemo še nekatere čine drugih članov drugih »kat. izobraževal. društev«, čine, ki kažejo vse drugo prej kot pa dostojnost in oliko. torej »Prim. List«, pometaj pred svojim pragom in potem se pojdi prepričat, kako čist je drugod prag!

Pazite na zaplenjeni narodni kolek. — Opozarjamo ponovno, da je črni narodni kolek, v spomin 20. septembra, zaplenjen. Pošte odstopajo pisma in dopisnice s takim kolekom — državnemu pravnistvu, ki na to mora krivce zasledovati. Zadnje čase je tudi v Gorici veliko takih slučajev. Ljudje imajo sitnosti in neprilike! Pozor!

(Dalje v prilogi).

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 v. n. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 v. n. Najpriljubnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Učenca za sedlarsko obrt sprejme Ivan Kravos, sedlarski mojster v Gorici na Koru št. 11.

Dobrodošča brivnica brez konkurence, v c. kr. okrajno glavarstvo, obstoječa že več let, se prodaja takoj po ceni radi družinskih razmer. Naslov pové naše upravnistvo.

Lep pisalni pult v jako dobrem stanju, pripraven za kakšno pisarno, se prodaja po nizki ceni. — Naslov pové upravnistvo.

Ugodna prilika za nakup! Neka tovarna, ki je trpela vsled povodnj, mi je poverila v razprodajo več tisoč kosov krasnih flanelastih odev, najnovejših vzorcev in lepe barve. Odeje so robljene s svilo. Madeži od vode so prav neznatni. Odeje so porabne za vsako gospodinstvo. Dolžina 180 cm. Razpošiljam po povzetju 3 kose lepih zarobljenih odev za 10 K, 4 kose, brez obrobe za 11 K prav fine in lepe 4 kose 12; šivane odeje z vato, krasno blago, 2 kosa 14 K. Barve so: svetlordeče, in višnjevo. R. Bekera, imitelj hotela v Solnici, Češko.

Dr. I. Eržen

zobozdravnik

— GORICA —

Jos. Verdi tekalšče štev. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Ženitvena ponudba.

30-leten urar z dobrimi spričevali, ki je posloval dosedaj kot preddelavec, išče v svrhu ženitve mlado gospodično, ali vdovo brez otrok, ki bi imela približno 6000—8000 kron dote. Doto se porabi za nakup dobrodoče urarske trgovine v Gorici.

Ponudbe je pošiljati post. rest. Gorica 3 pod šifro: »Urar«. — Za diskretnost se jamči.

Lepa prilika za peke.

Hiša v Lescah na Gorenjskem s popolnoma opravljeno pekarijo

se prodaja takoj ali odda v najem

pod zelo ugodnimi pogoji.

Pekarija je brez konkurence.

Hiša je krita z opeko in ima vodovod. — Podrobnosti pri lastniku I. Pretnerju, trgovcu na Bledu.

Kmečko-delauska gospodarska zadruga v Dobravljah na Goriškem

ima v kletih zadržanih kmetov v Dobravljah, Skriljah, Kamnjah, Brjah, Šmarjah in drugih vaseh

veliko množino izbornega vipavskega vina.

Priporoča se cenj. gostilničarjem in drugim konsumentom. Dobiva se od 56 lit. naprej po jako zmernih cenah.

Razpis dražbe.

Podpisano županstvo razpisuje zmanjševalno dražbo za zgradbo novega »obč. Doma« v Vrtojbi.

Sklicna cena je 22.478 K 24 vin.

Načrt, prevdarek in gradbeni pogoji so razpoloženi na ogled v tukajšnjem uradu v navadnih urah.

Sprejemajo se le pismene ponudbe (kolek 1 K) s katerimi treba vložiti 5 odstotno varščino.

Rok za vlaganje ponudb poteče dne 1. junija 1910. ob 10. uri predp.

Županstvo v Vrtojbi

dne 14. maja 1910.

Hiša na prodaj.

V Rožni dolini pri Bajti št. 67 je na prodaj

lepa, enonadstropna hiša s prostori za trgovino, dvoriščem in lepim vrtom.

V I. nadstr. so 4 prostori. — Hiša je še davka prosta.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje

Hôtel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tujece od K 1.20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

Za kmeta slaba poročila, za gospode nuncie pa dobra prinašata. »Gorica« in »P. List«. Tožita v dopisih in domačih vesteh kako da se kmetu slabo godi, zajedno pa naznanjata, da se godi gg. nuncem vedno bolje. Povišana kongrua! Vesela vest za gg. nuncie! Vlada je povišala kongruo vi-karjema v Pliskovici in Velikem dolu. — Zakaj? Ker sta dokazala, da nisti duhov-niki 15 km. oddaljeni od Trsta, sedaj pa povišajo duhovnikom zveč nego 3000 duš kongruo na K 1400. Potem še posebej o-pozarjajo, naj se oglašijo prizadeti. No, no, glejte, glejte, kako lepo skrbijo za — svoj žep! Kmet, plačaj!

Braniški kurat Šmid píše v »Pr. L.« slavnost Marijinih hčera v Gor. Brani-ci. Ko je najbolj ginjen in zamaknjen v Marijino družbo, udari po »braniški rosi« kot pristen oznanjevalec ljubezni do bliž-njega. — Kaj, ko bi priporočil Materi božji tudi tistega braniškega mistifikator-ja listov, za katerim se on vedno oglaš! Morda bi mu ne škodovalo! Ali ga kaj pozna?

Izkaz o deželnih podporah je priobči-la »Gorica« ter ga razpošilja okoli. Na klerikalni švindel pride primeren govor. Klerikalci nesramno farbajo z izkazom. Odbili so n. pr. kar tebi nič — meni nič 100.000 K za furlansko železnico; za že-leznico v gorah so tako svoto seveda pri-šteli. Če prištejemo le to svoto, imajo La-hi že 100.000 K več podpore. Odgovor do-bijo po zasluženju.

Pogumen orožniški stražmešter. — Dne 9. t. m. se je pripetila v Pulju v ar-zenalu eksplozija. Ko so delavci opazili, da se kadi, so tekli ven, jednako iz dru-gih prostorov. Orožniški stražmešter Er-nest Filipič, naš rojak, je skočil v goreči magazin ter zvalil ven še 2 soda bencina. Ko je stopil ven, je nastala eksplozija, ki je vzročila g. Filipiču opekline po životu in glavi. Prenesli so ga domov. G. Filipič, kateremu gre hvala in priznanje za po-gumne korake, je preprečil še večjo ek-splzijo, ki bi bila lahko prava katastrofa.

Krščanska načela zagovarja »Prim. List«; pa se mu vendar tako slabo godi, da milo prosi somišljenike, da naj agitirajo zanj — če ne ga nekega grdega dne vzame vrag z vsemi »krščanskimi načeli« vred. Zopet pravi, da se bori že 18. le-to, pa da se hoče še bojevati za krščan-ska načela — dokler mu ne sne naročni-kov novostrujarski list, ki se tudi bori za »krščanska načela«, pa po svoje, ker ima jo klerikalci več vrst »krščanskih načel«. — »Prim. List« bi storil bolje, če bi se ne zaletaval v »Sočo«, saj ta mu nič neče, nevarni so mu novodobni krščanski od-rešeniki pod klerikalnim praporom!

Kobilice. — Najprvo so se pokazale na Krasu, kjer so povzročile lani veliko škodo. Nato pa so se začele pomikati tudi v Vipavsko dolino in res jih je sedaj na nekaterih krajih že polno. Lani so uniče-vali kobilice na Krasu tudi šolski otroci pod nadzorstvom učiteljev, deželni odbor je bil poslal par kmetijskih uradnikov na Kras, letos pa se ne čuje še nič o pokon-čevanju kobilic, dasi se je v deželnem zboru sprejelo posebno podporo v ta na-men. Laški liberalci v deželni hiši menda čakajo, da prilete kobilice tudi v Furla-nijo, potem bo pa vse na nogah v svrhu pokončevanja kobilic pa v Furlaniji, ne med Slovenci.

Kaj delata Berbuč in Stepančič? — **Učiteljsko društvo sežanskega šol. okraja** vabi uljudno vse svoje p. n. gg. ude. udine in prijatelje šolstva k občne-mu zboru v Sežano, v četrtek dne 19. t. m. ob 10. predp. Dnevni red: 1. Predsed-nikov nagovor, 2. Letno poročilo: a) taj-nika; b) blagajnika; c) socj. odseka. 3. Referat »Morala in pedagogika«, poroča to-va g. B. Eppich. 4. Volitev odhoda in zavezave delegacije. 6. Glasbene vaje.

Ob Mizarsko zadrugo v Solkanu in ob hotel »Südbahn« v Gorici se je morala obregniti »Gorica« v torek, ko je pisala o znanem »poučnem potovanju«: češ, ali je kriva zveza, da si niso mogli ogledati »Mizarske zadruge« v Solkanu? Obreg-nila se je ob »Südbahn«, češ, da so tam občudovali požrvovalnost Slovencev, ki plačujejo ogromne svote za to podjetje..... Tisto poučno potovanje sploh ni imelo na-mena, da bi si ogledali kako slovensko reč, ker tega ni hotel Pajer, ker to za-branjuje zveza! Prav pa bi bilo seveda, da so si ogledali v Solkanu mizarsko obrt,

da bi bili videli, da je pomoč potrebna, ter bi ne posegle vmes kake špekulativne roke. Če so si ogledali mizarsko zadrugo v Marijanu, ki po izpovedi »L' Eco« ni za nič, bi se bili morali pobrigati tudi za sol-kansko mizarsko obrt! »Gorica« naj po-ve, zakaj se ni to zgodilo? Zakaj je peljal Berbuč Filipoviča, gledat samo solkanski most? — Če so pa v hotelu »Südbahn« že tako lepo banketirali, ali bi ne bili mo-gli opozoriti dunajsko gospodo, da skrbi hotel za promet s tujci iz višjih slojev. — Nič bi ne bilo napačno, če bi se breme ne-koliko delilo. Drugodi podpira vlada ho-telska podjetja, tudi na jugu, ki imajo tak namen, kakor Südbahn. Za to naj bi se bili zavzeli in za pomoč mizarski obrti v Sol-kanu — to je bila njihova dolžnost. Po-magati Slovincem, ne pa podirati!

»Corriere«, laško glasilo Pajer-Gre-gorčičeve zveze, se je zopet enkrat za-gnalo v Slovence. — Neki deček je šel po Travniku ter segel baje neki gospodični po igli z Dantejevo glavo. Fanta so pri-peljali na policijo ter izpustili, ko so mu povedali, da naj bo miren na cesti. Otro-čarija je bila vse skupaj. Kakšne neum-nosti uganja po cesti z ljudmi laška mula-rija! — »Corriere« dela iz one otročarije celo veliko reč pa pravi, da bo oni deček »un mangiatore d'italiani e ladro di spille di Dante«. Prencumno! »Corriere« naj rajši uči laško mularijo, da bo bolj spo-dobna na cesti. Pribijemo še, da nosijo Lahi v Gorici Dantejeve igle po cesti v izzivalne namene.

»Slovensko Stražo« so si ustanovili klerikalci. Udeležba pri zborovanju v Ljubljani je bila slaba. Z Goriškega je go-voril dr. Breclj, rekoč, da so goriški li-beralci hujši sovražniki slov. ljudstva ka-kor pa laški irredentistični liberalci. Na-ročnoobrambno delo si predstavlja mož tako, da se mora ob mejah uničiti sloven-ske naprednjake! V ta namen so ustano-vili »Stražo«! Breclj je govoril jasno. — Šusteršič je povedal, da ima društvo dve ideji: Rim in Dunaj; ti dve hoče varova-ti. Na meje hočejo pošiljati svoje zaupni-ke! Nevarnost preti obmejnim farovžem, da jim vse popijejo in požro »narodno-obrambni« požeruhi!

Socialistično mladinsko organizacijo si je izmislil dr. Tuma. »Mladeniški shod« je sklican na dan 22. t. m. Dr. Tuma hoče vcepiti mladini »razredno zavede-nost«. Rešpekt pred tako iznajdljivostjo!

Halleyev komet hodijo gledat pri nas v Gorici na grad, kjer se ga najbolje vi-di. Nastopne dni ga ne bo videti vsled bližine sonca. Okoli 20. ali 21. t. m. pa ga bomo mogli opazovati na zapadnem nebu takoj po solnčnem zahodu. Danes je od-daljen komet od zemlje 43 milijonov km; 19. maja bo daljave 23 milijonov km.

Žalostna vest. — V »Osservatore Tri-estino« je priobčil Jan. Kokošar žalostno naznanilo, da se je »katoliško društvo slo-venskih učiteljev na Primorskem« prostovoljno razšlo. Naše sožalje!

Poziv vsem slovenskim zdravnikom! Da okrepimo idejo jugoslovanske vzajem-nosti in da pripravimo tla bodočim slo-venskim zdravniškim kongresom, skle-ma smo na zadnjem občnem zboru, po-sveti dne 26. in 27. t. m. brate Hrvate. — Dogovorimo s »sbomom liečnika kraljevine Hrvatske i Slavonije« določil se je izletu v Zagreb naslednji program: Na pra-znik dne 26. t. m. ob 7.20 zjutraj odhod iz Ljubljane. Na Zidanem mostu pridružijo se štajarski kolegi. Prihod v Zagreb ob 12.15. Ob 1. obed v Palace hotelu. Ob 3. izlet v Samobor, ob 8. zvečer komers v Pa-lace hotelu. V petek dne 27. t. m. ob 8. zjutraj poset bolnice mirovskih sestra, ob 10. poset zagreškega Sanatorija, ob 11. otvorjenje parne pralnice in zavoda za desinfekcijo ter poset groblja na Mi-rogoju, za tem vožnja okoli Tuškanca. Ob 1. obed v Palace hotelu. Ob 6. zvečer »mesečna skupština sbora liečnika«. Ob 8. skupna večerja v Palace hotelu, ob 10. povratek v Ljubljano, kamor dojdemo ob 3. zjutraj. — Tedaj zelo lep in zanimiv vspered! Vse slovenske kolege vabim, da se udeleže izleta in sicer se naj vsakdo po možnosti drži določenega programa. Kedor je zadržan, se seveda tudi lahko poslužji poznejših vlakov. Na vsak način naj še pa vsak udeleženec javi podpisane-mu predsedstvu, ker mora »sbor liečnika« radi vozov itd. vedeti število udeležnikov. Naravno je, da se izleta tudi lahko udeleže dame.

Za »društvo zdravnikov na Kranjskem«: dr. Démetér Bleiweis-Trsteniški.

Dopolnilne občinske volitve v Gorici se bodo vršile 6., 8. in 11. junija t. l.

Konec sveta. — Nekateri trde, da bo 19. t. m. konec sveta. Kdor se v resnici tega boji, naj si koj nabavi lepo in trajno dvokolo, s katerim lahko uteče grozeči pogubi. Ako pa meni, da ne bo mogoče uteči, naj si kupa takoj dober šivalni stroj, da si napravi lepo obleko, da ne pride ravno raztrgan na oni svet. Če bodo frčali pa samo meteorji po zraku, naj se vsakdo pravočasno priskrbi z dobro puško ali iz-vrstnim samokresom, da bo streljal. Vse te predmete se dobi v znani trdnici Ign. Savniga v Gorici na Korenjskem trgu. — (Glej inserat.) Ako pa v resnici pride ko-nec sveta, pregleda lastnik trgovine vsem svojim dolžnikom ves dolg in ne bo zah-teval nobenega plačila več. Udobnostij torej dovolj!

Opozorjamo slav. občinstvo na inse-rat »Agro-Merkur« in priporočamo, da se poslužuje te zanesljive trdnice.

Strahoviti uničevalec

detinske dobe: bljevanje, driska, črevesni katar, se more vgnezditi samo tam, kjer še ne rabijo živila »Kufek«. »KUFEKE« je edino pravilna prehrana za zdrave in na črevesih bolne otroke, o kateri ne morejo nastati motenja prebave.

Sokolski vestnik.

Telovadno društvo »Sokol« v Mirnu priredi na Binkoštni ponedeljek veliko sokolsko slavnost v Mirnu pri g. I. Bu-dilni. Pri slavnosti sodelujejo razna brat-ska društva. Vspored: Sprejem društev ob 2. pop. Rajalni pohod k prostim vajam. Proste vaje naraščaja s praporcj. Orodna telovadba. Skupine. Ples. Začetek telo-vadbe točno ob 3. uri popoldne. Sodelu-je oddelek vojaške godbe. Vstopnina k veselici 40 v. Sedeži na galeriji 2 K. Ve-selica in ples se vršita ob vsakem vre-menu.

Tramvaj bo vozil izpred kavarné Dogana.

Mirenski Sokol je zelo agilen in po-žrtvovalen ter zasluži od vseh razsodnih slojev krepke podpore. Priredil je s svo-jimi skromnimi sredstvi pripravno telo-vadnico, nabavil si vse najpotrebnejše o-rodje in je z ystrajnimi vsakovečernimi vajami mnogo napredoval v telovadbi. — Tekom letošnje zime je tudi priredil šest javnih predavanj ter tako poskrbel tudi za duševno izobrazbo svojih članov. Pre-pričani smo toraj, da izleti na binkoštni ponedeljek vsak zaveden Goričan in okoli-čan v bližnji Miren. Narodna društva sploh, bratska sokolska in kolesarska društva naj prirede skupne izlete do Mir-na, da bode prireditev mirenskega Soko-la veličastna slovesnost sokolske misli, da se razširi po vsem Mirnu ter okolici svo-boda, napredek in bratstvo. Bližnji brat-ski biljenski Sokol gotovo zleti korporativno v Miren, a pričakuje se tudi iz Go-ric, Trsta, Prvačine, Volčjadrage, Dorn-berga, Črnič, Solkana, Deskel, Sela Aj-dovščine in drugod prihod čilih naših So-kolov. Torej na binkoštni ponedeljek vsi v Miren do gostilne Budilna, kjer ima dru-štvo svoje prostore s krasnim napisom na hiši: »Kdor Slovan, ta Sokol!« — Na zdar!

Bilje. — Zlet III. okraja Prim. Sokolske župe se je vršil ob skrajno neugodnem vremenu. Vzlic temu so se ga udeležila vsa prijavljena društva polno-številno. V sprevodu je korakalo skozi Bilje 278 Sokolov v kroju, njim na čelu staroste in pred vsemi br. Mermolja iz Sela na konju. Prišli so Sokoli iz Trsta, Ajdovščine, Črnič, iz Sela, iz Deskel, Go-ric in Št. Andreža. Razen teh še vsa društva III. okraja: Prvačina z odseki, Volčjadrage, Miren in Bilje. Deževalo je cel čas spreveda in dež je lil med telo-vadbo. Vendar so vstrajali vrli bratje s pravo Sokolsko vstrajnostjo. Prostih vaj se je udeležilo 106 telovadcev pod vod-stvom br. Pelikana iz Mirna. Občinstvo jih je burno pozdravljalo, še bolj je zado-nelo ploskanje, ko so prikorakali na te-lovadišče člani naraščaja biljenskega in mirenskega Sokola. Vrlo so se držali mla-di bratci in so izvajali vaje s praporci z veliko preciznostjo. Bilo jih je 52. Vsi

mokri so odkorakali krepkih korakov, občinstvo pa jih je pozdravljalo z vihar-nimi Na zdar klici. Vsa čast takemu na-raščaju! Akoravno je deževalo vedno bolj, je nastopilo vendarle 9 vrst na oro-dju. Sreča, da ni nihče ponesrečil, ker orodje je bilo vse premočeno. In vendar se je izvajalo krasne vaje. Skupine so odpadle. Po končani telovadbi so hiteli Sokoli in občinstvo pod streho, bratje iz Trsta in Ajdovščine so odšli takoj. Ko je zvečer prenehal dež, se je razvil živahen ples, ki je trajal do polnoči. Omeniti mo-ramo, da je prikorakalo skupno z Goriškim Sokolom tudi 15 članov naraščaja. Mnogo je bilo pripravljanja, mnogo upa-nja, krasen prostor, ki je vzbujal vseobče občudovanje in vendar, skoro bi se nam bilo vse pokvarilo. Gmotni vspeh zleta je skrajno majhen, in to vpliva močno po-sebno na mlada društva. Treba nam je orodja, telovadnice, vedno primanjkuje česa in do vsega tega smo upali, da nam pripomore zlet. A vendar nas ta nevspeh ne ukloni. Čim manj je bil gmotni vspeh, tem večji je bil moralni. Videti, da so ostali vsi bratje od blizu in daleč zvesti dani besedi, videti njih uzorno disciplino v onem skrajno neugodnem položaju in vstrajnost, je moralo navdati slehernega z občutkom ponosa in navdušenja. Da, res v teh pesteh, na teh ramah sloni usoda naroda. Kvišku Sokoli! Hvala vsem bratom Sokolom, ki so s svojim posetom pripomogli do vspeha, hvala br. Ivanu Saunig-u za prostor, ki nam ga je dal brezplačno na razpolago, vsem bodočim sestram Sokolicam za njihovo res požrtvovalno sodelovanje, vsem p. n. prepla-čiteljem na ystopnini za naklonjeni dar. — Na zdar!

Telovadno društvo »Sokol« Plave-Deskle priredi v nedeljo, dne 22. t. m. pomladansko veselico z že objavljenim vsperedom. Začetek ob 3¹/₂ uri pop.

Priporočamo našim rodbinam

Kolinsko cikorijo.

Zveza narodnih društev.

»Zveza narodnih društev« bo imela svoj občni zbor dne 16. junija t. l. Na dnevnem redu bodo letos samo poročila odborova in slučajnosti. Po pravilih je namreč vsakokrat en odbor izvoljen za dve leti, torej mine lanskemu odbo-ru komaj drugo leto njegova poslovna doba. Drugo leto bo tudi združena z ob-čnim zborom večja slavnostna prireditev. Društva naj pošljejo do letošnjega občne-ga zbora »Zvezi« izpolnjene obrazce in imena svojih odposlancev, ki bodo zastopali društva pri zborovanju. To se vrši v dvorani »pri zlatem Jelenu« v Gorici.

Kostanjevica na Krasu. — V nedeljo, dne 8. t. m. je imelo pri nas bralno društ. »Zora« veselico s plesom, pri kateri je so-delovalo bratsko društvo »Narodni dom« iz Škrbine z eno pevsko točko; pelo je »Kislica - sladka« tako dobro, da jo je moralo na željo gostov ponavljati. Za sodelovanje in tako polnoštevilen obisk izrekamo zgornaj omenjenemu društvu najsrčnejšo zahvalo! Tudi domače društ. je pesmici »Nazaj v planinski raj« in »Mlatiči« izvrstno proizvajalo. Prav do-bro se je pel četverospev »Potrkali na okno«, katerega pevcem izrekamo iskren-o zahvalo! Eurka »Bratranec« je izva-bila pri gostih obilo smeha; igralke in igralci so se res potrudili in posrečilo se jim je izvrstno igrati posamezne vloge. Tudi bratsko društvo »Kras« iz Opatjega-sela je bilo bogato zastopano pri veselici, za kar mu budi najsrčnejša hvala! Kone-čno se zahvaljujemo vsem prijateljem in neprijateljem, ki so količkaj pripomogli, da se je veselica kljub slabemu vremenu izvršila tako povojno!

Trgovsko-obrtna in gospodarske vesti.

Kruh v Gorici je strašno drag. Cena moke je padla. Najfinejša štev. 0 stane se-daj kvintal 40 K, štev. 2 kvintal 38 K, štev. 4 kvintal 37 K. Pošteno bo od pekov, da znižajo ceno kruhu! —

Izvozni trg v Gorici bo odprt: 18. t. m.

Okraina posojilnica v Kobaridu, registrirana zadruga z neomejeno zavezo. Iz računskega zaključka za XIV. upravno leto 1909. Posojilnica uraduje vsako nedeljo od 8. do 10. ure zjutraj in od 2. do 4. ure popoldne in vsaki četrtek od pol 8. do 11. ure zjutraj. Ta dan se sprejemajo vloge, prošnje za posojila, obresti in vračila na glavnico, izjave pristopa, izstopa in odpovedi, izplačujejo vloge, obresti in posojila in dajejo pojasnila in pravila. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, ako tudi ni član zadruge, ter se obrestujejo po 4 1/2%. Od posojil, katera dobivajo le člani, se zahtevajo 5 1/2% obresti na osebni kredit, 5% obresti proti vknjižbi.

Bilanca. Aktiva: 1. Posojila 860.659.85 K. 2. Zaostale obresti posojil 36.698.— K. 3. Naložen denar 395.436.27 K. 4. Nevzd. obr. istega 18.952.83 K. Skupaj 414.389.10 K. 5. Inventar 226.24 K. 6. Zaostale zamudne obresti 6.637.60 K. 7. Zaostali upravnih stroški 656.23 K. 8. Knjige in tiskovine 300.— K. 9. Gotovina koncem leta 1909 22.051.09 K. Skupaj 1.341.618.11 K. Pasiva: 1. Deleži 3.006.— K. 2. Hranilne vloge 1.229.560.21 K. 3. Kapitaliz. obresti 52.177.17 K. Skupaj 1.281.737.38 K. 4. Predplačilne obresti posojil 606.87 K. 5. Pos. rez. d. k. l. 1907 40.782.66 K. Iz čist. dob. l. 1908 11.683.96 K. Skupaj 52.466.62 K. 7. Doneski v letu 1909 53.75 K. 8. Čisti dobiček 3.747.49 K. Skupaj 1.341.618.11 K. Načelnstvo.

F. ra se je popilo v Gorici meseca aprila 869 h.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: knjigovodje 3, kontoriste 3, korespondenta 2, poslovodja 2, pomočnikov mešane stroke 2, pomočnikov železniške stroke 1, pomočnikov manufakturne stroke 5, pomočnikov špecerijske stroke 2, pomočnikov galanterijske stroke 2, potnike 3, blagajničarke 2, prodajalk 5. 5 učencev in 2 učenki. Službe išče: knjigovodje 2, kontoristi 4, poslovodja 2, potnika 2, pomočnikov mešane stroke 23, pomočnikov železniške stroke 4, pomočnikov manufakturne stroke 8, pomočnikov špecerijske stroke 13, pomočnikov modne in galanterijske stroke 3, kontoristinj 5, blagajničark 6, prodajalk 6. 4 učenki in 2 učenki. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Brivnice v Gorici bodo na binkoštni ponedeljek zaprte cel dan.

Državne ustanove za obiskovalce c. kr. umetne obrtne strokovne šole v Ljubljani. — Na tem zavodu je razpisanih za prihodnje šolsko leto 1910./11. več državnih ustanov po 20—40 kron na mesec. — Ustanove so v prvi vrsti namenjene stavbnim obrtnikom (zidarjem, kamnosekom in tesarjem), ki hočejo obiskovati dotične triletno kurze, potem pa tudi mizarjem in podobarjem, ki so namenjeni vstopiti v oddelek za pohištveno in stavbno mizarstvo, oziroma za lesno in kamneno podobarstvo. Prednost pri oddaji ustanov imajo prosilci, ki so izučeni v enem izmed navedenih obrtov in so dovršili obrtno nadaljevalno šolo. Nekoliko vane prošnje, opremljene s krstnim in domovinskim listom, z učenim, oziroma delavskim izpričevalom, s šolskimi izpričevali in z ubožnim listom, je vložiti do 10. junija t. l. pri ravnateljstvu c. kr. umetno-obrtnih strokovnih šol v Ljubljani.

Peka. v Gorici ostanejo od 15. maja do 15. septembra ob nedeljah zaprte od 2.—7. ure zvečer.

Ljubljanska kreditna banka. — Ta najstarejši in največji bančni zavod na našem jugu zvišuje te dni svojo delniško glavnico od K 3.000.000.— na K 5.000.000.— z izdajo 5000 komadov novih delnic. Posestniki starih delnic imajo pravico prevzeti na vsake 3 stare 2 novi delnici in sicer po kurzu K 420.— za komad, dočim se prepustijo ostale delnice novim subskribentom à K 445.— za komad. Prijave na nove delnice sprejemajo vsi večji slovenski denarni zavodi, v prvi vrsti seveda centrala v Ljubljani in podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu. (Glej tudi današnji inserat).

Z ozirom na dejstvo, da se obrestujejo delnice pri 6 1/2%ni dividendi lanskega leta skoraj 6% čistih, priporočamo

njih nakup zlasti našim denarnim zavodom, kapitalistom in trgovcem, kar najtopleje.

Obenem priporočamo Ljubljansko kreditno banko, kot prvi, izključno slovenski zavod, k posredovanju vseh denarnih kupčij.

Rogaški

Tempel vrelc. Dietetična namizna pijača s obilno ogljikovo kislino. Pospešuje prebavo in izmenjavo snovi.

Styria Zelo koncentriran medicinski vrelc, priporočljiv pri kroničnem želodčnem kataru, zaprtju, Brightovih ledicah, vranici, cistikah, jetrnih trdnih, stafilu, snovizmenjavi, boleznih, kataris dihalnih organov.

Donati Zdravilen vrelc največje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem črevesnem kataru, obilni izločki žolčnih kamenov, žolčnih trganju, sladkovni bolezni.

Najmočnejši prirodni vrelc magnezijoglauberske soli.

Zaloga v Gorici pri A. Jeretiču in A. Seppenhoferju.

Goriška kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Gorica« je imelo v petek 6. t. m. svoj XIV. redni občni zbor ob povoljni udeležbi. Predsednik g. R. Drufovka pozdravi navzoče člane ter poda na kratko delovanje društva minulega leta. Nato podata tajnik in blagajnik svoja poročila, katera je občni zbor vzel na znanje. Novo izvoljeni odbor, se je v prvi redni seji dne 12. t. m. tako le konstituiral: predsednik Rado Žbona, podpredsednik Rado Saunig, tajnik Joško Kuštrin, tajnikov nam. Miloš Frandolič, blagajnik Milan Dekleva, blagajnikov nam. Zvonimir Bavčar, I. rednik Joško Sirk, II. rednik Vekoslav Šinigoj.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici vabi gg. člane, da se v obilnem številu udeležijo društvenega izleta, katerega priredi na binkoštni ponedeljek 16. t. m. k Sokolski slavnosti v Miren. Odhod ob 2. uri pop. iz društvenih prostorov gostilne Molnar. Rednik A. Slamič.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — V seji 13. t. m. je povdarjal Bielo hlavek nujno potrebo reforme poslovnika, Breiter je zahteval zakon o inkompatibiliteti, Udržal je med drugim povdarjal, da Nemci onemogočajo delovanje češkega dež. zbora, kličejo Nemčijo na pomoč, o enakopravnosti narodov pa nočejo ničesar slišati. Pacak je očital češkemu radikalcem demagogijo. — Vladna predloga o reformi poslovnika je odkazana odseku za poslovniki.

V hrvatskem saboru je vprašal Supilo bana, ali je napravil potrebne korake, da se udeleži tudi on cesarjevega obiska v Bosni ter s tem potrdi pravico hrvatskega naroda na to deželo?

Razne vesti.

Iz dunajske vseučiliške knjižnice je zmanjkala v zadnjem času marsikatera zelo dragocena starinska knjiga. Storičar so sedaj aretirali v Lipskem na Nemškem v osebi 24 letnega Harry Harta iz Celja. Prodajal je ukradene knjige raznim knjigotrcem in starinarjem po Dunaju in po Nemčiji.

Hčerka ameriškega milijonarja Harrimana se je zaročila z navadnim kiparjem Mumseyem. Njena mati je naročila kiparju, naj napravi za njenega pred kratkim umrlega moža mavzolej. Kipar je izdobil tudi Harrimanovo hčer Mary v mramor in pri tej priliki sta se oba zaljubila in zaročila. Zaroka vzbuja seveda veliko senzacijo. Harriman je najbolj bogata nevesta na svetu.

Nad Prago se je utrgal oblak. Preplavljene so bile ceste, v pritlična stanovanja je udrta voda. Treščilo je na več krajih.

Nova bolezen. — V belgrajski bolnišnici se je pojavila nova bolezen, ki je zahtevala že več žrtev. To novo bolezen

študirajo zdravniki. Bolnišnico se je takoj seveda izoliralo.

Priznal po mnogih letih. — V Plznu na Češkem je oboel krčmar Weiss in ker se je bal smrti, je priznal, da je pred leti vrgele prokurista Berndta v neko brezno, kjer se je ta ubil. Weiss je bil sicer dvakrat osumljen tega dejanja in dvakrat v preiskovalnem zaporu, toda bil je zopet izpuščen radi pomanjkanja dokazov.

Denar in lepota. — V kratkem se poroči v Parizu igralca Liane de Pongy s princem Ghika. Ta princ je zelo bogat in se je celo pustil za omenjeno igralko oklofutati. Neki meščan je v družbi kritiziral klobuček igralke, za katero se je z vso unemo postavil ta princ, za kar pa je dobil dvojno plačilo. Od meščana klofuto, od igralke pa srce.

»Sveti Peter« v ječi. — Navihan slepar je prišel v vasi Zubri na Moravskem k zelo pobožni, tudi babjevni vdovi, predstavil se kot »Sveti Peter«, ki preiskrbuje že sedaj ljudem proti primernemu plačilu dobre sedeže v nebesih, ko bo namreč dne 19. maja ob koncu sveta pred nebeškimi vrati velika gnječa. Vdova je seveda hotela imeti sedež v prvi vrsti. Ta sedež je pa stal 800 K. Vdova je dala na račun 10 K in potolažila »svetnika«, da mu izroči drugi dan ostalo svoto. Pri hranilnici so jo pa uradniki vprašali, čemu rabi toliko denarja, ona jim je povedala in orožniki so drug dan aretirali »Svetega Petra« ko je prišel k vdovi po denar za sedež. »Sveti Peter« je na ta način preskrbel samemu sebi sedež v ječi.

Caruso obtožen. — Slavni italijanski tenorist Caruso bo moral prekiniti svoje umetniško potovanje po Franciji ter iti v Florenco. Trgovec Bottini toži namreč svojo ženo pevko Giachetti in Caruso za konolomstva.

Nesreča v rudniku. — V nekem rudokopu v grofiji York na Angleškem se je udrta stena v rovu in zasula rov. Pet delavcev je zaprtih v rovu, a še žive in se jih bo dalo odkopati. Rudarju Cartsy-ju je pa kamenje stisnilo nogo. Rešiti ga niso mogli. Odrezati noge ni kazalo, ker se je kamenje še vedno udralo in ker je naraščala voda. Tako je delavec v groznih mukah umrl ravno, ko mu je prišla voda do brade.

Roparski umor v Monakovem. — Krčmarico Katarino Hirrer so dobili neko jutro umorjeno v njeni gostilni. Imela je prebito črepinjo in sicer jo je morilec tolkel po glavi z železnim likalnikom. V ustih je imela velik del svojega predpasnika. Denar je ves izgubil. S pomočjo policijskih psov so redarji kmalu iztaknili morilca v osebi infanterista Ludvika Högerle, ki je imel uniformo še krvavo, dasi jo je že očedil.

Födransperg št. II. — V Parizu se je slednjič vendar le posrečilo policiji, da je dobila morilca lahkoživke Elize Vandamme v osebi Paul Charles Ferdinand. — Svoj čas se je dobilo na raznih krajih pariškega mesta v papir zavite telesne dele umorjene Vandamme. O storilcu ni bilo ne duha ne sluha. Komaj sedaj so spravili sosedo policijo na pravo pot in redarji so zaprli zločinca. Ta je priden delavec, bil pa je svoj čas kaznovan na 5 let, utekel je iz ječe in si nadel novo ime Vincentini. V zaporu je vse priznal. Pravil je, da jo je povabil k sebi, da mu je umrla v postelji, da jo je potem razkosal, ker se je bal, da policija pride na sled, da je utekel iz ječe. Dva dni jo je kosal in raznašal razne kose po mestu in jih puščal na smetiščih. Glede umora je nedolžen, tako pravi sam.

Velika tatvina v Toulonu-u na Francoskem. — Blagajno braziljske ladje »Benjamin Constant« so okradli neznani storilci v Toulonu. Posrečilo se jim je priti tako do 200.000 frankov. Isto noč je pa izgubilo 100.000 frankov tudi iz blagajne mestne igralnice v Toulonu.

Pevka v ječi. — Operetna pevka Geraldine Farrar je pela v Atlanti, glavnem mestu ameriške države Georgije, pa i

nenavadnim občinstvom. Kaznjenci tamnošne ječe so čuli o njenem prihodu in so jo naprosili, naj jim zapoje par pesmic, kar bo za njihovo življenje pravi solnčni žarek. In res. Pevka je igrala in pela skoraj celo uro v ječi. Kaznjenci so jo hvaležno poslušali; med njimi je bilo celo pet milijonarjev z Morse-jem, znanim kraljem ledu, na čelu.

Zrakoplovstvo. — V kratkem se snide vse polno zrakoplovcev v Budimpešti, kjer bodo izkazovali svoje vzlete. Prijavili so se že najznamenitejši zrakoplovci, kakor Latham, Paulhan, ki je dosegel rekord v vzletu na daljavo, Farman, Rougier, baronica Delaroche in drugi. — Podpredsednik ameriškega zrakoplovnega društva Forbes in igralec Yates sta ponesrečila s svojim zrakoplovom v državi Illinois. Oba sta bila onesveščena, zrakoplov pa razbit.

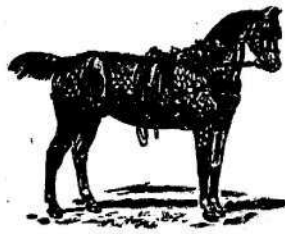
Požari. — Kraj Przemyslay v Galiciji ob reki Hnila Lipa, s približno 6000 prebivalci je uničil požar. Najprej je zgorel en del mesta in vihar je razširil požar na cel kraj. 2000 hiš je že zgorelo. — V vasi Felsöeszte na Ogrskem je uničil požar 19 hiš; 40 rodbin je brez strehe, en otrok se je zadušil, trije so zgoreli.

Amerikanski dolarji in ogersko plemstvo. — Grof Anton Sigray je pripeljal iz Amerike svojo bogato ženo, hčerko nekoga milijonarja, na svoj grad Ivane. — Vsi kmeti so se poklonili došlemu paru, ciganska godba je igrala, grofica je stopala po cvetlicah. Mnogo je stal ta sprejem, no, plača ga itak ameriška dolarska princesinja.

Rojaki, izpolnite svojo narodno dolžnost: pristopajte k obrambnemu skladu družbe sv. C. in. M.!

Ivan Kravos

na Kornu št. II. GORIŠKA na Kornu št. II. sedlarska delavnica

in zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalogi različne konjske potreb-

ščine, potovalne potrebščine kakor: koveče, torbice, denarnice, listnice itd. — Izvršuje in sprejma v popravilo različne koleselne in kočije.

Popravila se izvršujejo točno. Cene zmerne.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredl Bačtelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče vrubarščkega in drobnega blaga ter tkanin, preje in ulij.

POTREBŠČINE za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE za krojače in ševaljaje.

Svetinjice. — Rožni veneli. — Mašne knjižice.

Mašna obuzala za vse letne čase.

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krojačarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na domači.

Zastonj in poštnine prosto pošljamo na zahtevo.

cenik slovenskih knjig in muzikalij.

Knjigarna A. Gabršček — Gorica.

Bacillus eloquentiae.

Damir Felgel.

»Veš kaj, Ivan, moj sosed tu nad mano mi nič ne ugaja. Vse ne more biti v redu. Oseba sama, njeno opravilo, vse se mi zdi nekam sumljivo. Toda pij, Ivan! To je pristen teran, poslala mi ga je moja hči, ki je na Krasu poročena, par steklenic za god. Le pij ga, saj me itak le redko kdaj obišče!»

Peter Rožnik, finančni stražnik v pokoju in že deset let vdovec, je natočil kozarce. Dasi si je sam privoščil le ob izvanrednih prilikah kozarec hčerinega vina, ni štedil v tem slučaju steklenic in je pogostil svojega starega prijatelja z najboljšim, kar je imel v svoji mesečni sobi. In zakaj bi ga tudi ne bil? Njuna očeta sta bila sosed, skupaj sta trgala hlače po šolskih klopih, skupaj služila vojake in čez dolgo, dolgo let ju je pripeljala usoda zopet skupaj, da lahko skupno preživita par let prisluženega pokoja.

»Kaj hočeš, leta so le leta in moja starost je že precej veliko breme, katero mi otežkočuje hojo po tako strmih stopnicah, kakoršne so v tej hiši. In še v drugem nadstropju stanuješ. Toda to vince gre pa res po žilah. Tvoja hči zasluži, da izprazneva ta kozarec na njeno zdravje. Ivan Petelin, c. kr. redar v pokoju, še ni pil tako dobre kapljice! Ali nisi prej omenil svojega sosedu? Kaj neki je vzbudilo tvoj sum?»

»Že mesec dni ga opazujem in z vsakim dnevom se mi utruje bolj in bolj prepričanje, da bo pričela v naši ulici in sicer v tej hiši, v tretjem nadstropju presenetljiva afera, ki bo dajala mesece in mesece gradiva našim tukajšnjim dnevnikom.»

»V takih stvarih, Peter, se človek kaj rad zmoti. Prenagla sodba škoduje. Kdor ima že od začetka kako piko na gotovo osebo, ne more nepristransko opazovati in sklepati. Le verjemi meni, ki sem doslužen c. kr. redar. Ko sem vstopil v službo, sem tudi jaz videl v vsakem človeku tatu, morilca, defraudanta. Menil sem, da bom hodil do gležnjev po človeški krvi. Komur se je mudilo v brzovlak, je bil v mojih očeh že defraudant, k nedolžnemu ženskemu lasu na moški suknji sem si koj mislil manjkajočo glavo obglavljenega dekleta in da ni bilo v našem mestu par požarov, nekaj ponočnjakov, ki so kalili ob nedeljah ali pa okrog prvega nočnega miru, da ni bilo par nedolžnih demonstracij in par nadležnih cigarov, bi sploh ne vedel, kaj je pravzaprav redarska služba. Samo enkrat sem bil poklican v neko hišo, češ, star delavec se je obesil. Ko sem prišel na lice mesta, mi je prišel nasproti sam delavec, jezil se na vrvarsko obrt, ki izdeluje dandanes take vrvi, da se pošten človek niti obesiti ne more, in mi molil utrغانo vrv pod nos. Svet je redarjem še preveč pošten in ti si glede svojega sosedu gotovo na krivi poti.»

»Ne in ne! Le poslušaj! Moj sosed je samosvoj, nima nobenih prijateljev...»

»To ni niti policijski prestopček!»

»Ker noče imeti prijateljev! Nima nobene službe.»

»Najbrže je bogat.»

»Seveda, toda vkljub temu vedno doma in dela. Odkod njegovo bogastvo? — Njegov oče je bil krojač.»

»Mogoče je bil njegov ranjki stric milijonar v Ameriki.»

»Ko ti povem vse, te bodo kmalu mihi ugovori. Le poslušaj dobro! On ima fotografičen aparat. Zakaj?»

»Najbrže fotografuje!»

»Že prav. Toda kaj vraga fotografuje, ko ne zapusti skoraj nikdar svoje sobe? In on dela navadno po noči. Ob dveh, treh ga še slišim nad sabo.»

»Ne bodi čuden, Peter! Z izdelovanjem fotografičnih slik si pač prihrani posebno »camero obscuro«.

»Kaj pa porečeš na to razkritje? Pred tremi dnevi sem govoril tako bolj slučajno z njegovo gospodinjjo. Pravila mi je, da je njen gospod Hijacint Strganšček mlad učenjak, da se ne pusti motiti pri svojem delu od nikogar in da ima vse svoje stvari zaprte v težki železni skrinji, katere se niti gospodinja ne sme dotakniti. Na njegovi mizi je vse polno steklenic z raznimi kemičnimi tekočinami. Ko sem zadnjič kupoval v mirodilnici nove za-

maške za svoje buteljke, sem opazil, da si je on istočasno nabavil želatino. Premislil torej: skrito, ponočno delo samosvojega, nikjer uslužbenega moža, fotografičen aparat, kemikalije, želatina, železna omara in neznani izvor bogastva, iz tega se da, kaj ne, dragi Ivan, precej sklepati. Kof bivši redar bi moral imeti ti boljši nos...»

»Ha, ha, ti si gotovo uverjen, da imaš nad sabo prefriganega ponarejalca bankovcev. To ti rečem, bodi previden s svojimi sklepi, ne zaupaj nobenemu svojih izjav. Ker se zna zgoditi, da te prime tvoj nedolžni sosed nad tabo radi obrekovanja. Kdor je bil toliko let pazljivo oko postavé kakor jaz, si je vstvaril vse drugačno mnenje o človeštvu. Sedaj pa moram iti. Hvala za gostitev! Glede sosedu pa ublaži svojo uničevalno sodbo. Da si mi zdrav!»

Počasnih korakov je zapuščal Ivan Petelin, c. kr. redar v pokoju, sobo svojega prijatelja. Njegov zaliti obrab, njegov obseg v pasu sta pričala, da niso pustili napori v redarskem poklicu nobenih slabih posledic in da ni bilo iskati vzroka njegovi počasni hoji mogoče v putiki, trganju ali v premrznenih prstih, pač pa v veliki teži, katero sta morali prenašati nogi.

»Hinavec!»

Ojstra je bila beseda, katero je izustil gostitelj za svojim odhajajočim prijateljem. Dobro, da je ta ni več slišal, ker bi bilo potem konec njunega iskrenega prijateljstva.

»Starega finančnega stražnika ne boš prekanil. Imel sem opravila svoj čas s tihotapci, ki so bili še bolj namazani kot si ti, doslužen redar. Sicer je pa redar s takim mnenjem o človeštvu za muzej. Stavim svojo glavo, da me je hotel odvrniti moj dragi prijatelj od mojega sumničenja edino le radi tega, da bo sam nemoteno opazoval mojega sosedu. Pohvalo, katere ni dobil tekom svojih službenih let, si hoče sedaj prislužiti. Nič ne bo, dragi Ivan, jaz čuvam tu in jaz sam hočem rešiti državno kovnico tako nevarne konkurence. S svojim prenaglim odhodom si izdal, Ivan, svoj namen. Lovor, prijatelj, ti ne uteče, ako si ga sam vzameš iz zajčje nmake.»

Ironično se je nasmehnil Rožnik in izpil svoj kozarec. Jezil ga je zahrbtni namen njegovega najboljšega prijatelja. — Sklenil je še natančneje opazovati svojega sosedu. Oškodovana država je zahtevala od njega največjo pozornost čez dan in po noči. Rožnik se je zavedal v tem trenutku velikih državljanskih dolžnostij in se čutil na pravem mestu.

Toda tiho! Kaj se je zgodilo v tretjem nadstropju? Stol je padel in nekdo je letal kakor besen po sobi. Ne, to ni bila več hoja, to je bil že ples. Tudi vesela pesem se je slišala. Ali je povabil učeni Strganšček celo družbo sokrivcev na domačo zabavo, da praznujejo jubilej petdesetega posrečenega bankovca? Vse mogoče!

In Rožnik je čutil, kako upira celo človeštvo radovedno vanj oči, kako nestrpno čaka, kaj bo počel v tem novem položaju. Spoznal je, da je prišla prava ura, da ne gre odlašati niti minute — in človeštvo se ni motilo v vpokojenem državnem uradniku in vrhu vsega še dosluženem finančnem stražniku, ki je letel kakor kak dvajsetleten mladenič v tretje nadstropje.

»Dovolite, da vas objamem!»

S temi besedami je stisnil Hijacint Strganšček vsega zasopenega došleca na svoja prsa. Vsaka mišica na obrazu je izražala veselo razpoloženje in celo objem je bil premočan za tako nežna prsa in za tako suhi roki, kakoršni je imel učenjak.

»Oprostite mi morate nenadni izbruh moje sreče! Dokler niste prišli vi, so trpeli stoli in knjige. Dva tedna sem se mučil. Uspeh ni izostal. Slava meni!»

Z rokavom si je obrisal potne srage raz svoje čelo, v obeh stah se mu pa zavetili bliščeči solzi. Sta li bili solzi sreče, solzi naluščenja, slabe vesti ali hipne blaznosti? Zaman je ugibal Rožnik, logika ga je zapustila, pametne misli so mu pa stivkale kakor nalašč v tem najvišjem trenutku.

»Sreča, veste, dragi neznanec tako omami človeka, da pozabi na glavna pravila olike. Jaz sem Hijacint Strganšček in se bavim...»

»Že vem, že vem, s čim se bavi gospod. Ne izgublajte besed, saj sem se zanimal ves čas za vas! Vaš sosed sem namreč, Peter Rožnik, c. kr. finančni stražnik v pokoju.»

»Tem bolje, gospod Rožnik, potem mi ni treba razlagati. Ali pa zamorete poimeti, da se mi je posrečilo vse?»

»Prepričan sem o tem! Kdaj ga pa spravite v promet, ako smem biti tako predržen s svojim vprašanjem?» Rožnik je čakal na učinek svojih besed in poudarjal s posebnim namenom besedico »ga«, pod katerim si je mislil ponarejen bankovec.

»Na to niti misliti nisem, ker še ne poznam njegovih pravih svojstev. Moj bacil namreč...»

»Bacil? Bacil, pravite?»

»Da, moj bacil, katerega sem jaz našel, čegar študij me je stal 14 dni in 14 nočij neumornega dela, je ena najvažnejših pridobitev na polju bakterijologije tekom zadnjega desetletja. Posebno srečo imate, gospod Rožnik, da prisotstvujete tako rekoč rojstvu tega mojega bacila. Toda sedite vendar, vidim, da je tudi vas premagal veliki pomen tega trenutka!»

Rožnik je sedel. Bil je v resnici potreben podpore. Mesto ponarejenega stotaka ali vsaj petdesetaka — nov bacil. Hotel je razkrinkati in bil sam razkrinkan kot blamiran detektiv. Vse mu je migljalo pred očmi. Samo to si je še želel, da bi se blamiral tudi njegov prijatelj Ivan.

»Oprostite, gospod Strganšček! To so bile edine besede, katere je izpregovoril ob razvalinah svojih detektivskih uspehov in ob krivici, katero mu je delal v svoji pretirani skrbni za državno blaginjo.

»Veseli me, da imam pri sebi moža, s katerim se lahko razgovarjam, ker drugače bi me še zadušile neizgovorjene besede. Poslušajte! Dobil sem nov bacil. Vse sem preštudiral. Spoznal sem, da je moj bacil še nepoznan v učenjaških krogih. 500 krat povečanega sem fotografiral, vstvaril sem si na želatini, na repi in na krompirjevi ploščah cele kolonije tega bliskoma se množčnega bacila, preiskaval tudi druge bacile in bakterije in komaj danes sem prišel do zaključka, da je moj bacil popolnoma nov in popolnoma različen od drugih. Kakor vam je znano, ima vsak človek vse polno raznih bacilov v sebi...»

»Ali ve to država?»

»Seveda ve, saj je to znanstveno dognano dejstvo. Čemu ste pa stavili to vprašanje, gospod Rožnik?»

»Ker se bi lahko vpeljal nov davek na bacile, kar bi bilo združeno z velikimi dohodki, ako ima res vsak človek bacile!»

»Koj se spozna, da ste bili v finančni službi. Vedno mislite na davke! Ako se bi to zgodilo, potem bi plačevali bolniki največ davkov, kar bi bilo gotovo krivično.»

»Ni res, saj se bi lahko uredilo davke na ta način: čim manj bacilov, tem več dar ka.»

»Že prav! Toda kdo bo prešteval bacile in odmerjal davke? Gotovo ste imeli v svojem življenju kako bolezen. Imenujte mi jo in jaz vam pokažem njenega proizvoditelja.»

»Pri skoku z visoke skale sem si zlomil desno nogo.»

»Za tako bolezen nimam bacila. Poglejte, gospod Rožnik, v tej železni skrinji imam v rešortah vse mogoče bacile. Ta bacil n. pr. proizvoda jetiko, ta davico, ta zopet legar, ta vranični prisad, ta kolero...»

»Oprostite, gospod Strganšček, da sem vas motil. Mudi se mi na postajo. Svojo hčer na Krasu bi rad obiskal.»

»Nič se ne bojte, tako daleč vam zopet ni treba pobegniti pred mojimi bacili. Omeniti sem le hotel, da poznamo o vseh teh bacilih njihove učinke t. j. bolezni, le o svojem bacilu ne vem ničesar. Zato ga pa tudi še ne morem krstiti. Poskušati moram z njim najprej na malih živalicah, miših, kuncih, potem pa, ako bo treba in ako bo zahtevala veda, na samem sebi.»

»Nikar ne mislite, gospod Strganšček, da se bojim. V resnici moram odpotovati, dasi bi rad še poslušal vaše zanimivo predavanje o bacilih in posebno še o vašem novem bacilu. Zanimali me bodo vaši nadaljnji poskusi o učinkih in o prilikah se že zgledam pri vas. Do tedaj pa ostanite zdravi, želim vam mnogo uspehov in nasvidanje!»

In kakor da bi ga lovila cela armada najnevarnejših bacilov, je letel vpokojeni finančni stražnik po stopnicah, hitel mimo svoje sobe, prevrnil v prvem nadstropju deklo s polnim škafo in na glavi, sedel na električni tramvaj in prispel drugo jutro ves bolan k svoji hčeri.

Dva dneva je ležal v postelji. Mešalo se mu je in da se mu ni bilo stanje izboljšalo, bi bila poslala skrbna hčerka tretji dan po zdravnika. Okreval je. S slastjo je prebiral vsak dan došle časopise, pričakoval vedno novico, da je izbruhnila v mestu velika, še neznana, grozna epidemija, kateri sta že podlegla Hijacint Strganšček, znani učenjak in vpokojeni redar Ivan Petelin. Ko le ni hotelo biti take vesti v listih, je bil Rožnik še bolj prepričan, da razsaja kužna bolezen po njegovi ulici, po celém mestu, češ, listom je bilo prepovedano pisati o tej bolezni, da se ne bega preveč ljudstva z netočnimi poročili. Bati se je bilo, da vrže bojazen pred bacili Rožnika zopet na posteljo.

Čas, najboljši zdravnik za marsikatero bolezen, je ozdravil tudi Rožnika. Strah je izginjal in njegovo mesto je zasedala polagoma radovednost, kaj je z bacilom, kake uspehe je že imel učeni Strganšček, kako ime dobi novi bacil. Ker je bil navzoč že pri rojstvu novega bacila, bi bilo pametno, da bi prisotstvoval tudi njegove mu krstu. Slednjič ga je bilo pa tudi sram, da je bil pobegnil z pozorišča, dasi je imel krasen vzgled skrajne vstrajnosti v učenjaku samem, ki je hotel še celo sebe žrtvovati v korist celému človeštvu. Kar pa lahko stori učenjak, to lahko stori tudi vpokojen finančni stražnik. Saj so tihotapci, katere je lovil svoj čas, za državno telo isto taki škodljivci, kakoršni so bacili človeškemu telesu. Ta enakost je slednjič prepričala Rožnika, da mora iti v mesto, naj se zgodi karkoli.

Z junaškim srcem je potkal na znana mu vrata Strganščekove sobe.

»Noter! A vi ste, gospod sosed! Kako vam je kaj prijal izlet na Kras k hčeri? Jaz sem pa ta čas imenitno izkoristil. Bacil, vbrizgan pod kožo malim kuncem, ni imel nobenih posledic. Spoznal sem, da ni nevaren življenju in danes sem si sam vbrizgnil nekaj bacilov v kri. Po vseh obredih učenjakov že lahko krstim ta svoj bacil. To steklenico izprazniva! Novemu bacilu bodi ime: Bacillus eloquentiae t. j. bacil zgovornosti! Bolezen, katero proizvoda, je namreč zgovornost, ki ima razne stopnje. Pojavlja se v prvem času le v presledkih, pozneje postane stalna in skoraj bi trdil, neozdravljiva. Nalezljiva je kakor vsaka druga, ki ima svoj izvor v bacilih. Toda najlažje se prepričate sami. Sedaj me napada! Ze čutim! Poslušajte:

Dragi gospod sosed! Od severa, od juga, od vzhoda in od zahoda pritiskajo neusmiljeni sovražniki naš mali narodič ter ga hočejo uničiti. Podobni so bacilom, ki prete od vseh strani človeškemu telesu. Človeško telo se jim pa ubrani edino le s svojim dobrim ustrojem, s svojo zdravotranjostjo. Ako so pa glava slaba, srce bolno, pljuča načeta in žleodec pokvarjen, si dobe bacili vhod v telo, kjer pričenjajo svoje pogubonosno delovanje. Isto tako je z našim narodom. Bratomorni boj divja povsod, glava, srce, pljuča in žleodec so si vedno v laseh, sovražnik se priklati med nas in grozi nam narodna poguba. Naša ljuba domovina, naš ljubi narod, srčno kri bi radi prelili zate, samo da bi ti vstalo izza rudečega morja naše krvi žarko sonce boljše bodočnosti, po kateri že toliko časa hrepeniš kakor hrepeni žejen jelen po mrzli studenčnici. Mi moramo rešiti svojo domovino vidnih in nevidnih sovražnikov, zato se pa moramo združiti vsi, ki smo dobre volje, kojih srca še vedno bijejo za vzvišene ideale, v krepko četo, katera mora brez ozirav oznanjevati veliko nevarnost, v kateri tiči naša ljubljena domovina in v katero so jo spravili naši narodni sovražniki od severa, od vzhoda, od juga in od zahoda. Priti mora našemu narodu boljša bodočnost in tej bodočnosti napijem! — Nekaj mi je boljše, odleglo mi je. Vidite, dragi gospod sosed, tako deluje ta nova bolezen!»

Nestrpno je pričakoval Rožnik, da neha Strganšček svoj govor. Kar od predgo-

se je, vstal in začel pripomniti. V svojem

Izvozni trg v Gorici bo odprt 18. t. m.

Okrajna posojilnica v Kobaridu, registrirana zadruga z neomejeno zavezo. Iz računskega zaključka za XIV. upravno leto 1909. Posojilnica uraduje vsako nedeljo od 8. do 10. ure zjutraj in od 2. do 4. ure popoldne in vsaki četrtek od pol 8. do 11. ure zjutraj. Ta dan se sprejemajo vloge, prošnje za posojila, obresti in vračila na glavnico, izjave pristopa, izstopa in odpovedi, izplačujejo vloge, obresti in posojila in dajejo pojasnila in pravila. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, ako tudi ni član zadruge, ter se obrestujejo po 4 1/2%. Od posojil, katera dobivajo le člani, se zahteva: 5 1/2% obresti na osebni kredit, 5% obresti proti vknjižbi.

Bilanca. Aktiva: 1. Posojila 860.659.85 K. 2. Zaostale obresti posojil 36.698.— K. 3. Naložen denar 395.436.27 K. 4. Nevzd. obr. istega 18.952.83 K. Skupaj 414.389.10 K. 5. Inventar 226.24 K. 6. Zaostale zamudne obresti 6.637.60 K. 7. Zaostali upravni stroški 656.23 K. 8. Knjige in tiskovine 300.— K. 9. Gotovina koncem leta 1909 22.051.09 K. Skupaj 1.341.618.11 K. Pasiva: 1. Deleži 3.006.— K. 2. Hranilne vloge 1.229.560.21 K. 3. Kapitaliz. obresti 52.177.17 K. Skupaj 1.281.737.38 K. 4. Predplačilne obresti posojil 606.87 K. 5. Pos. rez. d. k. l. 1907 40.782.66 K. Iz čist. dob. l. 1908 11.683.96 K. Skupaj 52.466.62 K. 7. Doneski v letu 1909 53.75 K. 8. Čisti dobiček 3.747.49 K. Skupaj 1.341.618.11 K. Načelstvo.

Piva se je popilo v Gorici meseca aprila 869 h.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: knjigovodja 3, kontoriste 3, korespondenta 2, poslovodja 2, pomočnikov mešane stroke 2, pomočnikov železniške stroke 1, pomočnikov manufakturne stroke 5, pomočnikov špecerijske stroke 2, pomočnikov galanterijske stroke 2, potnike 3, blagajničarke 2, prodajalk 5. 5 učencev in 2 učenki. Službe išče: knjigovodje 2, kontoristi 4, poslovodja 2, potnika 2, pomočnikov mešane stroke 23, pomočnikov železniške stroke 4, pomočnikov manufakturne stroke 8, pomočnikov špecerijske stroke 13, pomočnikov modne in galanterijske stroke 3, kontoristinj 5, blagajničark 6, prodajalk 6. 4 učenki in 2 učenki. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Brivnice v Gorici bodo na binkoštni ponedeljek zaprte cel dan.

Državne ustanove za obiskovalce c. kr. umetne obrtne strokovne šole v Ljubljani. — Na tem zavodu je razpisanih za prihodnje šolsko leto 1910./11. več državnih ustanov po 20—40 kron na mesec. — Ustanove so v prvi vrsti namenjene stavbnim obrtnikom (zidarjem, kamnosekom in tesarjem), ki hočejo obiskovati dotične triletno kurze, potem pa tudi mizarjem in podobarjem, ki so namenjeni vstopiti v oddelek za pohištveno in stavbno mizarstvo, oziroma za lesno in kamneno podobarstvo. Prednost pri oddaji ustanov imajo prosilci, ki so izučeni v enem izmed navedenih obrtov in so dovršili obrtno nadaljevalno šolo. Nekoliko vane prošnje, opremljene s krstnim in domovinskim listom, z učnim, oziroma delavskim izpričevalom, s šolskimi izpričevali in z ubožnim listom, je vložiti do 10. junija t. l. pri ravnateljstvu c. kr. umetno-obrtnih strokovnih šol v Ljubljani.

Pekarije v Gorici ostanejo od 15. maja do 15. septembra ob nedeljah zaprte od 2.—7. ure zvečer.

Ljubljanska kreditna banka. — Ta najstarejši in največji bančni zavod na našem jugu zvišuje te dni svojo delniško glavnico od K 3.000.000.— na K 5.000.000.— z izdajo 5000 komadov novih delnic. Posestniki starih delnic imajo pravico prevzeti na vsake 3 stare 2 novi delnici in sicer po kurzu K 420.— za komad, dočim se prepušajo ostale delnice novim subskribentom a K 445.— za komad. Prijave na nove delnice sprejemajo vsi večji slovanski denarni zavodi, v prvi vrsti seveda centrala v Ljubljani in podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu. (Glej tudi današnji inserat).

Z ozirom na dejstvo, da se obrestujejo delnice pri 6 1/2% ni dividendi lanskega leta skoraj 6% čistih, priporočamo

njih nakup zlasti našim denarnim zavodom, kapitalistom in trgovcem, kar najtopleje.

Obenem priporočamo Ljubljansko kreditno banko, kot prvi, izključno slovenski zavod, ki posredovanju vseh denarnih kupčij.

Rogaški

Tempel vrolec. Blatnična namizna plača. Obilno oglikovo kisline. Pospešuje prebavo in izmenjavo snovi.

Styria Zelo koncentriran medicinski vrolec, priporočljiv pri kroničnem melodnem kataru, zaprtju, Brightovih ledakah, vrančini, oteklinah, jetrni trdnosti, slati, snovnem kataru, kataru dihalnih organov.

Donati Zdravilen vrolec, najučinkovitejši vseh vrst. Zlasti uporaben pri kroničnem črevesnem kataru, obstopanju žolčnih kamenov, žolčnih trganju, sladkovni bolezni.

Najmočnejši prirodni vrolec magnezijoglauberske soli.

Zaloga v Gorici pri A. Jeretiču in A. Seppenhoferju.

Goriška kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Gorica« je imelo v petek 6. t. m. svoj XIV. redni občni zbor ob povoljni udeležbi. Predsednik g. R. Drufovka pozdravi navzoče člane ter poda na kratko delovanje društva minulega leta. Nato podata tajnik in blagajnik svoja poročila, katera je občni zbor vzel na znanje. Novo izvoljeni odbor, se je v prvi redni seji dne 12. t. m. tako le konstituiral: predsednik Rado Zbona, podpredsednik Rado Saunig, tajnik Joško Kuštrin, tajnikov nam. Miloš Frandolič, blagajnik Milan Dekleva, blagajnikov nam. Zvonimir Bavčar, I. rednik Joško Sirk, II. rednik Vekoslav Šinigoj.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici vabi gg. člane, da se v obilnem številu udeležijo društvenega izleta, katerega priredi na binkoštni ponedeljek 16. t. m. k Sokolski slavnosti v Miren. Odhod ob 2. uri pop. iz društvenih prostorov gostilne Molar. Rednik A. Slamič.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — V seji 13. t. m. je povdarjal Bielo hlavek nujno potrebo reforme poslovnika, Breiter je zahteval zakon o inkompatibiliteti, Udržal je med drugim povdarjal, da Nemci onemogočajo delovanje češkega dež. zbora, kličejo Nemčijo na pomoč, o enakopravnosti narodov pa nočejo ničesar slišati. Pacak je očital češkemu radikalcem demagogijo. — Vladna predloga o reformi poslovnika je odkazana odseku za poslovniki.

V hrvatskem saboru je vprašal Supilo bana, ali je napravil potrebne korake, da se udeleži tudi on cesarjevega obiska v Bosni ter s tem potrdi pravico hrvatskega naroda na to deželo?

Razne vesti.

Iz dunajske vseučiliške knjižnice je zmanjkala v zadnjem času marsikatera zelo dragocena starinska knjiga. Storišča so sedaj aretirali v Lipskem na Nemškem v osebi 24 letnega Harry Harta iz Celja. Prodajal je ukradene knjige raznim knjižničarjem in starinarjem po Dunaju in po Nemčiji.

Hčerka ameriškega milijonarja Harrimana se je zaročila z navadnim kiparjem Mumseyem. Njena mati je naročila kiparju, naj napravi za njenega pred kratkim umrlega moža mavzolej. Kipar je izdobil tudi Harrimanovo hčer Mary v mramor in pri tej priliki sta se oba zaljubila in zaročila. Zaroka vzbuja seveda veliko senzacijo. Harriman je najbolj bogata nevesta na svetu.

Nad Prago se je utrgal oblak. Preplavljene so bile ceste, v pritlična stanovanja je udrila voda. Treščilo je na več krajih.

Nova bolezen. — V belgrajski bolnišnici se je pojavila nova bolezen; ki je zahlevala že več žrtev. To novo bolezen

študirajo zdravniki. Bolnišnico se je takoj seveda izoliralo.

Priznal po mnogih letih. — V Plznu na Češkem je obolel krčmar Weiss in ker se je bal smrti, je priznal, da je pred leti vrgele prokurista Berndta v neko brezno, kjer se je ta ubil. Weiss je bil sicer dvakrat osumljen tega dejanja in dvakrat v preiskovalnem zaporu, toda bil je zopet izpuščen radi pomanjkanja dokazov.

Denar in lepota. — V kratkem se poroči v Parizu igralka Liane de Pongy s princem Ghika. Ta princ je zelo bogat in se je celo pustil za omenjeno igralko oklofutati. Neki meščan je v družbi kritiziral klobuček igralka, za katero se je z vso unemo postavil ta princ, za kar pa je dobil dvojno plačilo. Od meščana klofuto, od igralka pa srce.

»Sveti Peter« v ječi. — Navihani slepar je prišel v vasi Zubri na Moravskem k zelo pobožni, tudi babjeverni vdovi, predstavil se kot »Sveti Peter«, ki preiskrjuje že sedaj ljudem proti primernemu plačilu dobre sedeže v nebesih, ko bo namreč dne 19. maja ob koncu sveta pred nebeskimi vrati velika gnječa. Vdova je seveda hotela imeti sedež v prvi vrsti. Ta sedež je pa stal 800 K. Vdova je dala na račun 10 K in potolažila »svetnika«, da mu izroči drugi dan ostalo svoto. Pri hranilnici so jo pa uradniki vprašali, čemu rabi toliko denarja, ona jim je povedala in orožniki so drug dan aretirali »Svetega Petra« ko je prišel k vdovi po denar za sedež. »Sveti Peter« je na ta način preskrbel samemu sebi sedež v ječi.

Caruso obtožen. — Slavni italijanski tenorist Caruso bo moral prekiniti svoje umetniško potovanje po Franciji ter iti v Florenco. Trгоvec Bottini toži namreč svojo ženo pevko Giachetti in Caruso zakonolomstva.

Nesreča v rudniku. — V nekem rudokopu v grofiji York na Angleškem se je udrila stena v rovu in zasuta rov. Pet delavcev je zaprtih v rovu, a še žive in se jih bo dalo odkopati. Rudarju Carsty-ju je pa kamenje stisnilo nogo. Rešiti ga niso mogli. Odrezati noge ni kazalo, ker se je kamenje še vedno udaralo in ker je naraščala voda. Tako je delavec v groznih mukah umrl ravno, ko mu je prišla voda do brade.

Roparski umor v Monakovem. — Krčmarico Katarino Hirrer so dobili neko jutro umorjeno v njeni gostilni. Imela je prebito črepinjo in sicer jo je morilec tolkel po glavi z železnim kalnikom. V ustih je imela velik del svojega predpasnika. Denar je ves izgubil. S pomočjo policijskih psov so redarji kmalu iztaknili morilca v osebi infanterista Ludvika Högerle, ki je imel uniformo še krvavo, dasi jo je že očedil.

Födransperg št. II. — V Parizu se je slednjič vendar le posrečilo policiji, da je dobila morilca lahkoživke Elize Vandamme v osebi Paul Charles Ferdinanda. — Svoj čas se je dobilo na raznih krajih pariškega mesta v papir zavite telesne dele umorjene Vandamme. O storilcu ni bilo ne duha ne sluha. Komaj sedaj so spravili sosedi policijo na pravo pot in redarji so zaprli zločinca. Ta je priden delavec, bil pa je svoj čas kaznovan na 5 let, utekel je iz ječe in si nadel novo ime Vincentini. V zaporu je vse priznal. Pravil je, da jo je povabil k sebi, da mu je umrla v postelji, da jo je potem razkosal, ker se je bal, da policija pride na sled, da je utekel iz ječe. Dva dni jo je kosal in raznašal razne kose po mestu in jih puščal na smetiščih. Glede umora je nedolžen, tako pravi sam.

Velika tatvina v Toulonu-u na Francoskem. — Blagajno braziljske ladje »Benjamin Constant« so okradli neznani storilci v Toulonu. Posrečilo se jim je priti tako do 200.000 frankov. Isto noč je pa izgubilo 100.000 frankov tudi iz blagajne mestne igralnice v Toulonu.

Pevka v ječi. — Operetna pevka Geraldine Farrar je pela v Atlanti, glavnem mestu ameriške države Georgije, pred

nenavadnim občinstvom. Kaznjenci tamojšnje ječe so čuli o njenem prihodu in so jo naprosili, naj jim zapoje par pesmic, kar bo za njihovo življenje pravi solnčni žarek. In res. Pevka je igrala in pela skoraj celo uro v ječi. Kaznjenci so jo hvaležno poslušali; med njimi je bilo celo pet milijonarjev z Morse-jem, znanim kraljem ledu, na čelu.

Zrakoplovstvo. — V kratkem se snide vse polno zrakoplovcev v Budimpešti, kjer bodo izkazovali svoje vzlete. Prijavili so se že najznamenitejši zrakoplovci, kakor Latham, Paulhan, ki je dosegel rekord v vzletu na daljavo, Farman, Rougier, baronica Delaroche in drugi. — Podpredsednik ameriškega zrakoplovnega društva Forbes in igralec Yates sta ponesrečila s svojim zrakoplovom v državi Illinois. Oba sta bila onesveščena, zrakoplov pa razbit.

Požari. — Kraj Przemyslay v Galiciji ob reki Hnila Lipa, s približno 6000 prebivalci je uničil požar. Najprej je zgorel en del mesta in vihar je razširil požar na cel kraj. 2000 hiš je že zgorelo. — V vasi Felsöeszte na Ogrskem je uničil požar 19 hiš; 40 rodbin je brez strehe, en otrok se je zadušil, trije so zgoreli.

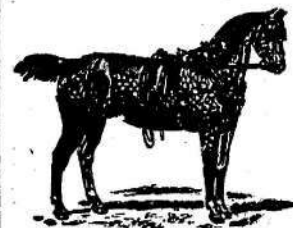
Amerikanski dolarji in ogersko plemstvo. — Grof Anton Sigray je pripeljal iz Amerike svojo bogato ženo, hčerko nekega milijonarja, na svoj grad Ivane. — Vsi kmeti so se poklonili došlemu paru, ciganska godba je igrala, grofica je stopala po cveticah. Mnogo je stal ta sprejem, no, plača ga itak ameriška dolarska princesinja.

Rojaki, izpolnite svojo narodno dolžnost: pristopajte k obrambnemu skladu družbe sv. C. in. M.!

Ivan Kravos

na Kornu št. II. GORICA na Kornu št. II

sedlarska delavnica

in zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalogi različne konjske potreb-

ščine, potovalne potrebščine kakor: kovčge, torbice, denarnice, listnice itd. — Izvršuje in sprejma v popravilo različne koleselne in kočije.

Popravila se izvršujejo točno. Cene zmerne.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredl Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupevališče nirsberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in ševalje.

Svetinjice. — Rožni veneli. — Mašne knjižice.

Višna obučala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krojače, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Zastonj in poštnine prosto pošljamo na zahtevo.

cenik slovenskih knjig in muzikalij.

Knjigarna A. Gabršček — Gorica.

Bacillus eloquentiae.

Damir Felgel.

»Veš kaj, Ivan, moj sosed tu nad mano mi nič ne ugaja. Vse ne more biti v redu. Oseba sama, njeno opravilo, vse se mi zdi nekam sumljivo. Toda pij, Ivan! To je pristen teran, poslala mi ga je moja hči, ki je na Krasu poročena, par steklenic za god. Le pij ga, saj me itak le redko kdaj obišeš!«

Peter Rožnik, finančni stražnik v pokoju in že deset let vdovec, je natočil kozarca. Dasi si je sam privoščil le ob izvanrednih prilikah kozarec hčerinega vina, ni štedil v tem slučaju steklenic in je pogostil svojega starega prijatelja z najboljšim, kar je imel v svoji mesečni sobi. In zakaj bi ga tudi ne bil? Njuna očeta sta bila soseda, skupaj sta trgala hlače po šolskih klopih, skupaj služila vojake in čez dolgo, dolgo let ju je pripeljala usoda zopet skupaj, da lahko skupno preživita par let prisluženega pokoja.

»Kaj hočeš, leta so le leta in moja starost je že precej veliko breme, katero mi otežkuje hojo po tako strmih stopnjicah, kakoršne so v tej hiši. In še v drugem nadstropju stanuješ. Toda to vince gre pa res po žilah. Tvoja hči zasluži, da izprazneva ta kozarec na njeno zdravje. Ivan Petelin, c. kr. redar v pokoju, še ni pil tako dobre kapljice! Ali nisi prej omenil svojega soseda? Kaj neki je vzbudilo tvoj sum?«

»Že mesec dni ga opazujem in z vsakim dnevom se mi utrjuje bolj in bolj prepričanje, da bo pričela v naši ulici in sicer v tej hiši, v tretjem nadstropju presenetljiva afera, ki bo dajala mesece in mesece gradiva našim tukajšnjim dnevnikom.«

»V takih stvareh, Peter, se človek kaj rad zmoti. Prenagla sodba škoduje. Kdor ima že od začetka kako piko na gotovo osebo, ne more nepristransko opazovati in sklepati. Le verjemi meni, ki sem doslužen c. kr. redar. Ko sem vstopil v službo, sem tudi jaz videl v vsakem človeku tatu, morilca, defraudanta. Menil sem, da bom hodil do gležnjev po človeški krvi. Komur se je mudilo v brzovlak, je bil v mojih očeh že defraudant, k nedolžnemu ženskem lasu na moški suknji sem si kaj mislil manjkajočo glavo obglavljenega dekleta in da ni bilo v našem mestu par požarov, nekaj ponočnjakov, ki so kalili ob nedeljah ali pa okrog prvega nočni mir, da ni bilo par nedolžnih demonstracij in par nadležnih cigánov, bi sploh ne vedel, kaj je pravzaprav redarska služba. Samo enkrat sem bil poklican v neko hišo, češ, star delavec se je obesil. Ko sem prihitel na lice mesta, mi je prišel nasproti sam delavec, jezil se na vrvarsko obrt, ki izdeluje dandanes take vrvi, da se pošten človek niti obesiti ne more, in mi molil utrgano vrv pod nos. Svet je redarjem še preveč pošten in ti si glede svojega soseda gotovo na krivi poti.«

»Ne in ne! Le poslušaj! Moj sosed je samosvoj, nima nobenih prijateljev...«

»To ni niti policijski prestopok!«

»Ker noče imeti prijateljev! Nima nobene službe.«

»Najbrže je bogat.«

»Seveda, toda vkljub temu vedno doma in dela. Odkod njegovo bogastvo? — Njegov oče je bil krojač.«

»Mogoče je bil njegov ranjki stric milijonar v Ameriki.«

»Ko ti povem vse, te bodo kmalu minili ugovori. Le poslušaj dobro! On ima fotografičen aparat. Zakaj?«

»Najbrže fotografuje!«

»Že prav. Toda kaj vraga fotografuje, ko ne zapusti skoraj nikdar svoje sobe? In on dela navadno po noči. Ob dveh, treh ga še slišim nad sabo.«

»Ne bodi čuden, Peter! Z izdelovanjem fotografičnih slik si pač prihrani posebno »camero obscuro«.

»Kaj pa porečeš na to razkritje? Pred tremi dnevi sem govoril tako bolj slučajno z njegovo gospodinjo. Pravila mi je, da je njen gospod Hijacint Strganšček mlad učenjak, da se ne pusti motiti pri svojem delu od nikogar in da ima vse svoje stvari zaprte v težki železni skrinji, katere se niti gospodinja ne sme dotakniti. Na njegovi mizi je vse polno steklenic z raznimi kemičnimi tekočinami. Ko sem zadnjič kupoval v mirodilnici nove za-

maške za svoje buteljke, sem opazil, da si je on istočasno nabavil želatino. Premislil torej: skrito, ponočno delo samo-svojega, nikjer uslužbenega moža, fotografičen aparat, kemikalije, želatina, železna omara in neznan izvor bogatstva, iz tega se da, kaj ne, dragi Ivan, precej sklepati. Kot bivši redar bi moral imeti ti boljši nos.«

»Ha, ha, ti si gotovo uverjen, da imaš nad sabo prefriganega ponarejalca bankovcev. To ti rečem, bodi previden s svojimi sklepi, ne zaupaj nobenemu svojih izvajanj, ker se zna zgoditi, da te prime tvoj nedolžni sosed nad tabo radi obrekovanja. Kdor je bil toliko let pazljivo oko postavé kakor jaz, si je stvaril vse drugačno mnenje o človeštvu. Sedaj pa moram iti. Hvala za gostitev! Oglede soseda pa ublaži svojo uničevalno sodbo. Da si mi zdrav!«

Počasnih korakov je zapuščal Ivan Petelin, c. kr. redar v pokoju, sobo svojega prijatelja. Njegov zaliti obraz, njegov obseg v pasu sta pričala, da niso pustili napori v redarskem poklicu nobenih slabih posledic in da ni bilo iskati vzroka njegovi počasni hoji mogoče v putiki, trganju ali v premrznenih prstih, pač pa v veliki teži, katero sta morali prenašati nogi.

»Hinavec!«

Ojstra je bila beseda, katero je izustil gostitelj za svojim odhajajočim prijateljem. Dobro, da je ta ni več slišal, ker bi bilo potem konec njunega iskrenega prijateljstva.

»Starega finančnega stražnika ne boš prekanil. Imel sem opravila svoj čas s tihotapci, ki so bili še bolj namazani kot si ti, doslužen redar. Sicer je pa redar s takim mnenjem o človeštvu za muzej. Stavim svojo glavo, da me je hotel odvrniti moj dragi prijatelj od mojega sumničenja edino le radi tega, da bo sam nemoteno opazoval mojega soseda. Pohvalo, katere ni dobil tekom svojih službenih let, si hoče sedaj prislužiti. Nič ne bo, dragi Ivan, jaz čuvam tu in jaz sam hočem rešiti državno kovnico tako nevarne konkurence. S svojim prenaglim odhodom si izdal, Ivan, svoj namen. Lovor, prijatelj, ti ne uteče, ako si ga sam vzameš iz zajčje narnake.«

Ironično se je nasmehnil Rožnik in izpil svoj kozarec. Jezil ga je zahrbtni namen njegovega najboljšega prijatelja. — Sklenil je še natančneje opazovati svojega soseda. Oškodovana država je zahtevala od njega največjo pozornost čez dan in po noči. Rožnik se je zavedal v tem trenutku velikih državljskih dolžnostij in se čutil na pravem mestu.

Toda tiho! Kaj se je zgodilo v tretjem nadstropju? Stoli je padel in nekdo je letal kakor besen po sobi. Ne, to ni bila več hoja, to je bil že ples. Tudi vesela pesem se je slišala. Ali je povabil učeni Strganšček celo družbo sokrivcev na domačo zabavo, da praznujejo jubilej petdesetega posrečenega bankovca? Vse mogoče!

In Rožnik je čutil, kako upira celo človeštvo radovedno vanj oči, kako nestrpno čaka, kaj bo počel v tem novem položaju. Spoznal je, da je prišla prava ura, da ne gre odlašati niti minute — in človeštvo se ni motilo v vpokojenem državnem uradniku in vrhu vsega še dosluženem finančnem stražniku, ki je letel kakor kak dvajsetleten mladenič v tretje nadstropje.

»Dovolite, da vas objamem!«

S temi besedami je stisnil Hijacint Strganšček vsega zasopnega došleca na svoja prsa. Vsaka mišica na obrazu je izražala veselo razpoloženje in celo objem je bil premočan za tako nežna prsa in za tako suhi roki, kakoršni je imel učenjak.

»Oprostite mi morate nenadni izbruh moje sreče! Dokler niste prišli vi, so trpeli stoli in knjige. Dva tedna sem mučil. Uspeh ni izostal. Slava meni!«

Z rokavom si je obrisal potne srage raz svoje čelo, v očeh sta se mu pa zasvetili bliščeči solzi. Sta li bili solzi sreče, solzi naidušenja, slabe vesti ali hipne blaznosti? Zaman je ugribal Rožnik, logika ga je zapustila, pametne misli so mu pa stavkale kakor nalašč v tem najvažnejšem trenutku.

»Sreča, veste, dragi neznanec tako omami človeka, da pozabi na glavna pravila olike. Jaz sem Hijacint Strganšček in se bavim!«

»Že vem, že vem, s čim se bavi gospod. Ne izgublajte besed, saj sem se zanimal ves čas za vas! Vaš sosed sem namreč, Peter Rožnik, c. kr. finančni stražnik v pokoju.«

»Tem bolje, gospod Rožnik, potem mi ni treba razlagati. Ali pa zamorete pojmiti, da se mi je posrečilo vse?«

»Prepričan sem o tem! Kdaj ga pa spravite v promet, ako smem biti tako predzren s svojim vprašanjem?« Rožnik je čakal na učinek svojih besed in poudarjal s posebnim namenom besedico »ga«, pod katerim si je mislil ponarejen bankovec.

»Na to niti misliti nisem, ker še ne poznam njegovih pravih svojstev. Moj bacil namreč...«

»Bacil? Bacil, pravite?«

»Da, moj bacil, katerega sem jaz našel, čegar študij me je stal 14 dni in 14 nočij neumornega dela, je ena najvažnejših pridobitev na polju bakteriologije tekom zadnjega desetletja. Posebno srečo imate, gospod Rožnik, da prisostvujete tako rekoč rojstvu tega mojega bacila. Toda sedite vendar, vidim, da je tudi vas premagal veliki pomen tega trenutka!«

Rožnik je sedel. Bil je v resnici potreben podpore. Mesto ponarejenega stotaka ali vsaj petdesetaka — nov bacil. Hotel je razkrinkati in bil sam razkrinkan kot blamiran detektiv. Vse mu je migljalo pred očmi. Samo to si je še želel, da bi se blamiral tudi njegov prijatelj Ivan.

»Oprostite, gospod Strganšček!« To so bile edine besede, katere je izpregovoril ob razvalinah svojih detektivskih uspehov in ob krivici, katero mu je delal v svoji pretirani skrbi za državno blagajno.

»Veseli me, da imam pri sebi moža, s katerimi se lahko razgovarjam, ker drugače bi me še zadušile neizgovorjene besede. Poslušajte! Dobil sem nov bacil. Vse sem preštudiral. Spoznal sem, da je moj bacil še nepoznan v učenjaških krogih. 500 krat povečanega sem fotografiral, vstvaril sem si na želatini, na repi in na krompirjevih ploščah cele kolonije tega bliskoma se množčega bacila, preiskaval tudi druge bacile in bakterije in komaj dines sem prišel do zaključka, da je moj bacil popolnoma nov in popolnoma različen od drugih. Kakor vam je znano, ima vsak človek vse polno raznih bacilov v sebi...«

»Ali ve to država?«

»Seveda ve, saj je to znanstveno do-gnano dejstvo. Čemu ste pa stavili to vprašanje, gospod Rožnik?«

»Ker se bi lahko vpejal nov davek na bacile, kar bi bilo združeno z velikimi dohodki, ako ima res vsak človek bacile!«

»Koj se spozna, da ste bili v finančni službi. Vedno mislite na davke! Ako se bi to zgodilo, potem bi plačevali bolniki največ davkov, kar bi bilo gotovo krivično.«

»Ni res, saj se bi lahko uredilo davke na ta način: čim manj bacilov, tem več da-ka.«

»Že prav! Toda kdo bo prešteval bacile in odmerjal davke? Gotovo ste imeli v svojem življenju kako bolezen. Imenujte mi jo in jaz vam pokažem njenega provzročitelja.«

»Pri skok... isoke... ale sem si zlo-mil desno nogo.«

»Za tako bolezen nimam bacila. Pogledajte, gospod Rožnik, v tej železni skrinji imam v retortah vse mogoče bacile. Ta bacil n. pr. provzroča ješiko, ta davi-co, ta zopet legar, ta vrančni prisad, ta kolero...«

»Oprostite, gospod Strganšček, da sem vas motil. Mudi se mi na postajo. Svojo hčer na Krasu bi rad obiskal.«

»Nič se ne bojte, tako daleč vam zopet ni treba pobegniti pred mojimi bacili. Omeniti sem le hotel, da poznamo o vseh teh bacilih njihove učinke t. j. bolezni, le o svojem bacilu ne vem ničesar. Zato ga pa tudi še ne morem krstiti. Poskušati moram z njim najprej na malih živalicah, miših, kuncih, potem pa, ako bo treba in ako bo zahtevala veda, na samem sebi.«

»Nikar ne mislite, gospod Strganšček, da se bojim. V resnici moram odpotovati, dasi bi rad še poslušal vaše zanimivo predavanje o bacilih in posebno še o vašem novem bacilu. Zanimali me bodo vaši nadaljni poskusi o učinkih in o priliki se že zglašim pri vas. Do tedaj pa ostanite zdravi, želim vam mnogo uspehov in nasvidanje!«

In kakor da bi ga lovila cela armada najnevarnejših bacilov, je letel vpokojeni finančni stražnik po stopnjicah, hitel mimo svoje sobe, prevrnil v prvem nadstropju dekle s polnim škafof na glavi, sedel na električni tramvaj in prispel drugo jutro ves bolan k svoji hčeri.

Dva dneva je ležal v postelji. Mešalo se mu je in da se mu ni bilo stanje izboljšalo, bi bila poslala skrbna hčerka tretji dan po zdravnika. Okreval je. S slastjo je prebiral vsak dan došle časopise, pričakoval vedno novico, da je izbruhnila v mestu velika, še neznana, grozna epidemija, kateri sta že p. Hlegla Hijacint Strganšček, znani učenjak in vpokojeni redar Ivan Petelin. Ko le ni hotelo biti take vesti v listih, je bil Rožnik še bolj prepričan, da razsaja kužna bolezen po njegovi ulici, po celém mestu, češ, listom je bilo prepovedano pisati o tej bolezni, da se ne bega preveč ljudstva z netočnimi poročili. Bati se je bilo, da vrže bojazen pred bacili Rožnika zopet na posteljo.

Čas, najboljši zdravnik za marsikatero bolezen, je ozdravil tudi Rožnika. Strah je izginjal in njegovo mesto je zasedala polagoma radovednost, kaj je z bacilom, kake uspehe je že imel učeni Strganšček, kako ime dobi novi bacil. Ker je bil navzoč že pri rojstvu novega bacila, bi bilo pametno, da bi prisostvoval tudi njegove-mu krstu. Slednjič ga je bilo pa tudi sram, da je bil pobegnil z pozorišča, dasi je imel krasen vzgled skrajne vstrajnosti v učenjaku samem, ki je hotel še celo sebe žrtvovati v korist celemu človeštvu. Kar pa lahko stori učenjak, to lahko stori tudi vpokojen finančni stražnik. Saj so tihotapci, katere je lovil svoj čas, za državno telo isto taki škodljivci, kakoršni so bacili človeškemu telesu. Ta enakost je slednjič prepričala Rožnika, da mora iti v mesto, naj se zgodi karkoli.

Z juvaškim srcem je potrkal na znana mu vrata Strganščekove sobe.

»Noter! A vi ste, gospod sosed! Kako vam je kaj prijal izlet na Kras k hčeri? Jaz sem pa ta čas imenitno izkoristil. Bacil, vbrižgan pod kožo malim kuncem, ni imel nobenih posledic. Spoznal sem, da ni nevaren življenju in danes sem si sam vbrižgnil nekaj bacilov v kri. Po vseh obredih učenjakov že lahko krstim ta svoj bacil. To steklenico izprazniva! Novemu bacilu bodi ime: Bacillus eloquentiae t. j. bacil zgovornosti! Bolezen, katero provzroča, je namreč zgovornost, ki ima razne stopnje. Pojavlja se v prvem času le v presledkih, pozneje postane stalna in skoraj bi trdil, neozdravljiva. Nalezljiva je kakor vsaka druga, ki ima svoj izvor v bacilih. Toda najlažje se prepričate sami. Sedaj me napada! Že čutim! Poslušajte:«

Dragi gospod sosed! Od severa, od juga, od vzhoda in od zahoda pritiskajo neusmiljeni sovražniki naš mali narodič ter ga hočejo uničiti. Podobni so bacilom, ki prete od vseh strani človeškemu telesu. Človeško telo se jim pa ubrani edino le s svojim dobrim ustrojem, s svojo zdravoto in trdnostjo. Ako so pa glava slaba, srce bolno, pljuča načeta in želodec pokvarjen, si dobe bacili vhod v telo, kjer pričenejo svoje pogubonsko delovanje. Isto tako je z našim narodom. Bratomorni boj divja povsod, glava, srce, pljuča in želodec so si vedno v laseh, sovražnik se priklati med nas in grozi nam narodna poguba. Naša ljuba domovina, naš ljubi narod, srčno kri bi radi prelili zate, samo da bi ti vstalo izza rudečega morja naše krvi žarko sonce boljše bodočnosti, po kateri že toliko časa hrepeniš kakor hrepeni jejen jelen po mrzli studenčnici. Mi moramo rešiti svojo domovino vidnih in nevidnih sovražnikov, zato se pa moramo združiti vsi, ki smo dobre volje, kojih srca še vedno bijejo za vzvišene ideale, v krepko četo, katera mora brez ozirav oznanjevati veliko nevarnost, v kateri tiči naša ljubljena domovina in v katero so jo spravili naši narodni sovražniki od severa, od vzhoda, od juga in od zahoda. Priiti mora našemu narodu boljša bodočnost in tej bodočnosti napijem! — Nekaj mi je koj bolje, odleglo mi je. Vidite, dragi gospod sosed, tako deluje ta nova bolezen!«

Nestrpno je pričakoval Rožnik, da naha Strganšček svoj govor. Kar oddahnil se je, vstal in začel sam govoriti:

»Na besede svojega gospoda predgovornika imam nekaj pripomniti. V svojem

res naudušujočem govoru se je omejil g. Strganšek samo na svoj narod, samo na svojo domovino. Toda mi vsi vemo, da je ta narod le del one večje skupine, kateri pravimo država, da je ta domovina le kos naše države. Država je širši pojem, zato pa moramo v prvi vrsti skrbeti, da se godi celokupnosti dobro, ker le potem se zamore goditi dobro tudi posameznim njenim delom. Od države dobivamo vse, izobrazbo, službe in pokojnine. Tem udobnostim in dobrotam pa stoji nasproti edina naša državljanska dolžnost: plačevati davke. Skrbimo, delujmo torej kot dobri državljani na to, da ne pride država potom naše brezbriznosti in malomarnosti v stiske, podvojimo prostovoljno državne dohodke z dvakratnim zneskom oblatnih davkov! Potem smo gotovi, da se bo ubranila z največjo lahkoto naša država zunanjim sovražnikom, ki škilijo čez naše državnomejne kole in komaj čakajo pravnega trenutka, da nas vtaknejo v svoj povečan državljanski delokrog. Kar se pa tiče organizacije krepke čete, katero je blagovolil omeniti moj cenjeni predgovornik, opozarjam pravočasno, da je treba imeti za tako ustanovitev dovoljenje politične oblasti, pri čemur se seveda ne sme pozabiti potrebnih kolekov. Sklenem svoj govor in napijem mogočni naši državi! Živi, rasti, cveti!»

Še nikdar ni govoril Rožnik zaporedoma toliko časa. Ko je skončal, si je pokrtil z rokama oči, kakor da bi ga bilo sram in žalostno se je razlegalo po sobi njegovo spoznanje: »Okužen sem!»

»Da, da, tudi jaz sem opazil! Bacilus eloquentiae! Ni pomoči! Nov napad čutim, zopet moram govoriti!»

»Dovolite, gospod Strganšek, še prej meni kratko opombo!»

Strganškova gospodinja, kakih 60 let stara debelušna matrona, se je s tem nagovorom približala mizi, položila nanjo prazen kozarec, natočila si ga in govorila:

»Dovolite, da izpregovorim tudi jaz par besed! Neznana moč me sili k temu. Prejšnja govora, slavošpeva na domovino in državo, sem slišala nehotе, ko sem brisala prah v sosedni sobi. Lepe besede, naudušene besede sem čula. Toda, žali bog, oba cenjena govornika sta pri tem pozabila na najvažnejši faktor v ja-

in zasebnem življenju in ta faktor smo me — ženske. Nočem kaditi s polno kadilnico svojemu spolu, ne, ker to bi bila slednjič vajina naloga in vajina dolžnost in sicer prav tako velika dolžnost kakor je reševanje domovine ali pa države. Domovino in državo si prav lahko mislimo brez naudušenih govornikov, brez davkov, toda brez žensk ne bi mogla izhajati ne prva, ne druga. Me čutimo izjeto veliko moč, zato se pa tudi tajno pripravljamo na oni veliki trenutek, ko si pribori naš spol enakopravnost z moškim. Angleške sufragetke so nam vzgled in vzor marljivega delovanja. Dobili so se učenjaki, ki so trdili in dokazovali, da so ženske možgani toliko in toliko gr. lažji od moških. Naj je to tudi resnica, vprašam vaju, cenjena družba, ali ne bo kupila gospodinja, ki hoče napraviti dobre štruklje, raje pol kg lepe, bele moke št. 00 kakor pa 2 kg fižola. »V kuhinjo in kuhalnico v roke! Nazaj k povojem svojih otrok!« tako grome oni, ki se boje nas in našega novega gibanja v modernem ženskem svetu.

Tudi me hočemo delovati za domovino, tudi me hočemo plačevati, če treba, prostovoljne davke, ako nam zagotovite v javnem življenju mesto zraven sebe. In taki enakopravnosti, taki emancipaciji ženske iz dosedanje odvisnosti, iz dosedanje sužnosti, ki je že pravi škandal za naše probujeno stoletje, napijem! — Oprostite, gospoda, sama ne vem, kaj mi je! Sramujem se izgovorjenih besed! Kaj ne, gospod Strganšek, da niste jezni name, saj me že dobro poznate. Na svoja stara leta — norim. Kaj bo?»

Nemo sta poslušala Strganšek in Rožnik govor užaljene ženske duše in obema se je izvil istočasno iz ust:

»Bacilus eloquentiae!»

»Že zopet me napada! — Nekaj več takta bi pa že pričakovala od vaju. Opsovati, da vesta, se ne pustim ne v našem, še manj pa v kakem tujem jeziku. Jaz bacilus? To je tako grda beseda in v imenu celega ženskega spola, čegar zastopnico ste razžalili, zahtevam, da prekličete takoj to psovko, ker drugače se vama zna

zgoditi, da dobite jutri vse ženske iz cele naše ulice na vrat. — Rešite me, gospod Strganšek teh napadov, če ne skočim skozi okno!»

»Dober dan, gospoda! Že pred petimi minutami sem potrkal in vstopil. Kakor vidim, vlada tu veselo razpoloženje. Čast mi je, predstaviti se cenjeni družbi: Ivan Petelin, c. kr. redar v pokoju. Prišel sem obiskat svojega starega prijatelja, Petra Rožnika, in ker ga nisem našel v njegovi sobi, sem prišel sem. Vaše veselo razpoloženje je nalezljivo, vsled česar prosim slavno družbo za dovoljenje, da obrazložim v tem cenjenem krogu tudi jaz svoje mnenje. V svojih, času primernih napitnicah so izpustili oba gospoda govornika in gospa govornica važen faktor. Res, da potrebuje domovina govorniških ust, država nepokvarjenega davčnega želodca in oba kompleksa brezpogojne ženske pomoči, toda brez očesa bi taval i domovina, i država po temnih potih naravnost v neznosne razmere revolucije, samopomoči in anarhije. Oko je dragocen organ človeškega telesa, ono posreduje med zunanjim vidnim in med duševnim svetom. To oko v državi in domovini smo pa mi, redarji, ki skrbimo, da se lahko razvija mirno delovanje v haseni vsakemu narodu, da se ne pojavijo državi nobene težkoče pri njeni skrbi za dobro vseh državljanov. Gorje človeku, ki izgubi svoji očesi! Res se mu izvije potem tip skoraj do popolnosti, toda to pač kaže simbolično, da se razvije v državi, kateri manjka oko postave, tatvina skoraj do popolnosti. — Sam ne vem, kako sem prišel do teh izvajanj! Prav spotil sem se!»

In med tem ko je sedel redar Petelin na stol, sta ponovila Strganšek in Rožnik velepomembni besedici:

»Bacilus eloquentiae.»

»Kaj, jaz bacilus eloquentiae? Tega si pa kratko malo ne dovolim. Prišel sem kot gost; sicer nisem bil povabljen, za kar sem se pa že opravičil. Prosim in zahtevam, da spoštuje cenjena družba v moji osebi toliko gosta, kolikor bivšega c. kr. redarja. Sicer pa livala lepa za vsprejem in nasvidenje v sodni dvorani! Navzoča gospa je moja priča, kako krvavo sta me razžalila g. Strganšek in moj nekdanji prijatelj, od sedaj naprej zame le g. finančni stražnik v pokoju!»

Take obravnave še ni bilo v sodni dvorani. Užaljeni Petelin je tožil Strganška in Rožnika radi razžaljenja časti. V drugačnih razmerah bi opravil sodnik celo zadevo tekom pol ure, toda tožitelj, obtoženca in priča so okužili vse navzoče s svojo boleznijo in kmalu je zavladal v sodni dvorani despotični in mogočni »bacilus eloquentiae«, ki si je podiarmil neopazno naprej sodnika, potem državno-pravdnega funkcionarja, zapisnikarja, odvetnika, sodnega slugo, reporterje raznih listov in galerijo.

Vse je govorilo dolge govore, celo navzoče občinstvo se je udeleževalo s svojimi izvajanji te zanimive obravnave, ki je trajala šest dni. Tretji dan so bili poklicani izvedenci: dva zdravnika in dva

profesorja naravoslovja, da izjavijo, če je »bacilus eloquentiae« psovka. Polovica sodnih izvedencev je bila za to, polovica proti, vsi štiri so pa dokazali svoje mnenje s temeljitimi ure in ure trajajočimi znanstvenimi predavanji. Sodnik je naprosil vsled tega mnenje medic. fakultete, ki pa zopet ni vedela ničesar povedati o tem njej še neznanim bacilu. Vsenčilisce je odposlalo k obravnavi slednjič svojega najboljšega bakterijologa, ki si je tolmačil v daljšem govoru besedici »bacilus eloquentiae« za psovko.

Na podlagi te konečne izjave sta bila obsojena Strganšek in Rožnik na 20 K globe, troški cele obravnave so pa nastali na 2000 K. Omeniti je treba, da ni zahtevalo občinstvo za svoje govore nobene odškodnine, zato so pa tudi troški bili primeroma majhni.

Iz sodne dvorane se je pa razširila zgovornost po celem mestu. Vsak bolnik je otroval svojo sosedščino z neizogibnimi bacili. Vse je govorilo. Izvoščeki na vogalu so imeli med sabo naudušene govore o bodočnosti svoje obrti, deklet s škafom na glavi so strastno zagovarjale lepoto dragonske, topničarske in lovske uniforme, v gostilnah in kavarnah je pa sledil govor govoru, razni govorniki so reševali domovino, izpodbijali novo davčno reformo, povzdigovali letalne stroje, protestovali proti novemu ženskemu gibanju, ako ni bilo žensk zraven, celo ogerska kriza si je pridobila vnetih zagovornikov in strastnih nasprotnikov.

Kakor da bi trenil, je vzrastlo v mestu sedem novih ženskih društev, ki so imela skoraj vsak večer odborovo sejo, vsaj enkrat na teden pa izvanreden občni zbor. Ženske so namreč še največ trpele in hipne napade se je dalo tako izborno olajšati v kaki klubovi seji ali pa pri občnem zboru. Strganškova gospodinja je postala celo predsednica novega društva »Slovenska sufragetka«.

Živela je pa v mestu vendar-le oseba, katero so novi bacili zaman napadali in ta oseba sem bil — jaz. Osvobodil sem se vsakega vpliva teh podjemnih bacilov. — Moja gospodinja je imela namreč gluhonemega sina. Vsako jutro sem vbrizgnil kapljico njegove krvi pod svoj jezik in ni se mi bilo bati okuženja. V ušesih sem pa nosil debelo vato.

V najkrajšem času se je osnoval začasni odbor, ki me je hotel kazati govorčemu občinstvu kot rariteto proti vstopnini. Meni se je obljubilo veliko odškodnino. Skoraj bi se bil vdal dolгим in dobro utemeljenim prošnjam začasnega odbora te nove akcijske družbe, da mi ni prekrižala usoda vseh računov.

Moja živa lekarna, gluhonemi sin moje gospodnje je postajal od dne do dne bledejši in malokrvnejši. Čim večja nevarnost mi je namreč grozila, tem več kapljic sem uporabljal, dokler mi ni začel moj zalagatelj stavkati. Prišel je dan, ko ga nisem več našel doma. Šel je obiskat mojega krojača in bil gotov, da ga ne pojdem iskat v levovo žrelo.

Posledice so se koj pojavile. Zvečer je bil prijateljski sestanek »pri zlatem Jelenu«. Govoril sem tudi jaz. To so se čudili moji prijatelji in znanci, to so se jezili odborniki novega akcijskega podjetja. Poldrugo uro je trajal napad. Ko sem se umiril, sta mi čestitala dva prijatelja, eden je bil meni dolžan manjšo vsoto, drugemu sem imel pa jaz vrniti večjo vsoto. — Takih čestitk nisem mogel vpoštevati, ker sta bila oba preveč interesovana na tem, da me ohranita pri dobri volji. Ostala družba je pa bila bolj odkritosrčna in me je vrgla na cesto, kjer me je pobral natakar, povedal mi v daljšem govoru moj račun ter me spremil za 10 v. napitnine par korakov.

Potrt, okužen z neozdravljivo boleznijo sem prišel domov. V kuhinji sem dobil begunca. Pozabil sem popolnoma, da imam pred sabo gluhonemega reveža, prevzea me je zopet bolezen in govoril sem o požrtvovalnosti, navajal razne vzgledе iz občne zgodovine, kako je dal ta ali oni celo življenje za svojega prijatelja, znanca, dobrotnika, dokler se me ni kar naenkrat oklenil nemi mladenič okrog pasu, zaplesal po kuhinji ob 11. uri po noči poskočno polko z mano in izustil skoraj neverjetne besede:

»Rešen sem! Sedaj lahko govorim! Vi ste moj rešitelj!»

In solza, debela kakor lešnik se je zalivala po mojem licu. Naj je tudi okužil bacil celo mesto, naj je zastrupil tudi mene, eno dobro delo je pa vendar-le storil in radi tega dobrega dela se mu je lahko izpregledalo vse prejšnje zločine. Ozdravil si gluhonemega, zato: Slava tebi, bacilus eloquentiae!

Imovitejši Slovenci, pristop k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M. bodi vam sveta dolžnost!

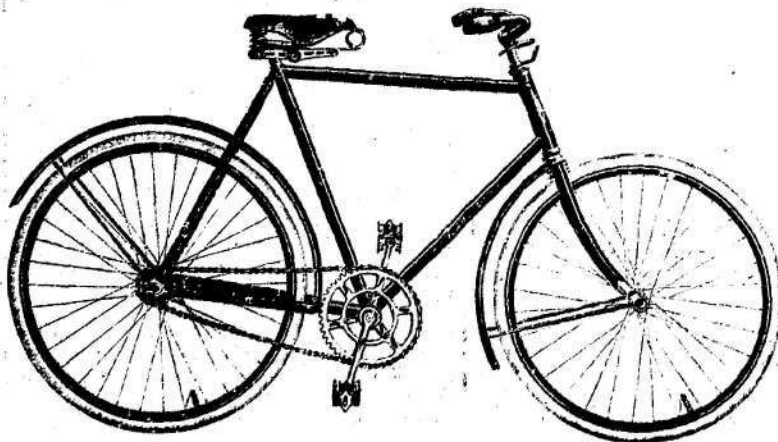
A. vd. Berini
Gorica, Šolska ulica št. 2.
velika zaloga ==
== oljkega olja
prve vrste

najboljših tvrd iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nice
s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 123, 136, 144, 160, 180, 200, 240, za luč po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.
Pošilja poštne prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.
Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.
Cene zmerne.

IGNAC SAUNIG, Gorica na Kornu št. 12.

Največja zaloga najrazličnejših in najtrpežnejših šivalnih strojev „Kayser“, ki so najboljši, dvokoles, pušk in samokresov.

Kdor si hoče nabaviti stroj, naj si ogleda mojo zalogo ali pa naj naroči cenik kojega mu pošljem z stolnj in franko.

Lastna mehanična delavnica.

Odlikovana pekarija in sladničarna

Andrej Fajt

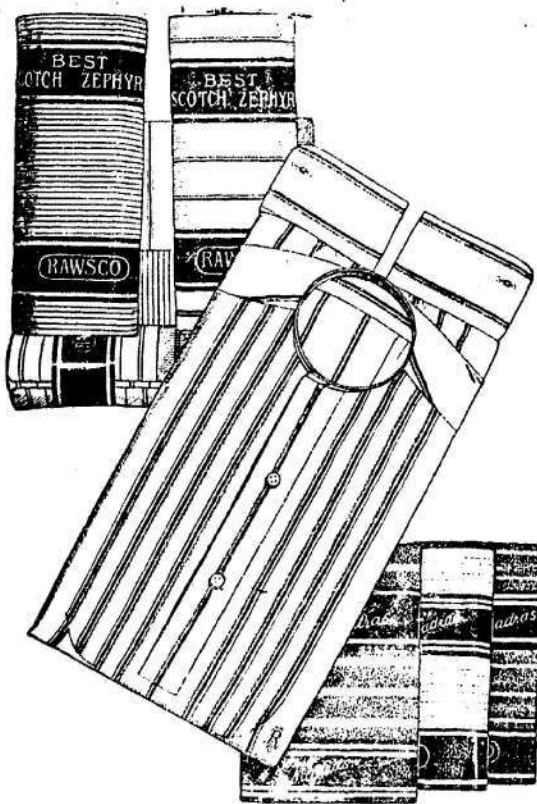
Gorica Tekališče Frana Josipa štev. 2

Podružnica v ul. Municipio št. 2.

Sprejema naročila za vsakovrstno pecivo najfinejše vrste, pecivo za nove maše, go-dove, kofice za birnanice, porpke itd. Vsa naročila izvršuje točno in solidno po želji naročnikov.

Ima na prodaj različno moko, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Vse po zmernih cenah.

Velika zaloga angleških cefirjev za moške srajce in ženske bluze.

Srajce in bluze se izdeluje po meri.

PREGRAD & ČERNETIČ - Gorica.

V Raštelju št. 5

se prične danes

prodaja velike množine moških in ženskih čevljev po izjemno nizki ceni K 7.- ter prodaja izgotovljenih moških oblek od K 12.- višje.

Ne zamudite prilike in oglejte si blago.

Pri puncu je nežni on breco dobil, tri dni se v postelji nato je potil, še danes je njemu po breči gorje, ker krepke „OHO“ je nosilo dekle.

„OHO“

J. Medved, Gorica

Tekališče, Josipa Verdi št. 32.

Premier & Jančar

Ljubljana Dunajska cesta št. 20.

Lastni izdelki oljnatih barv, lak v, firnežev in steklarskega kleja.

Velika zaloga kemičnih in rudinskih barv. Barv za umetnike.

Vse potrebščine za slikarje in pleskarje. Točna postrežba, cene nizke.

Za obila naročila se priporočava

Premier & Jančar

trgovina oljnatih barv na drobno in debelo.

Redka prilika!

Lepo posestvo!

Hiša za gostilniško obrt, pekarijo ali mesarijo. 10 oralov zemlje. Ugodne uslužnosti (servitute). Mimo hiše vodi glavna pot na Sv. Višarje, kje tre mimo okoli 20-30.000 ljudi na leto. V bližini božja pot Žabnice.

Takoj na prodaj za 14.000 kron. K 5000 takoj, ostanek po dogovoru.

Pojasnita daje Anton Renko, Celovec.

Pismu je priložili znamko.

Avstrijska posebnost

I. reda svetovnoznani Mašner-jevi šumeči bomboni s primeno raznih sokov, kakor: limone, malinovec, jagod, črvenj, prvenca itd., s katerimi pripravljamo pijače, ki nadomeščajo alkohol ter so prava ljudska pijača.

Pristno le s to varstveno znamko.

Pristno le s to varstveno znamko.

Na prodaj povsod, kjer je razporejen naš lepak z varstveno znamko. Znamka je vstajena tudi na vsakem bombonu. Pr-raba na leto znaša okoli 60 milijonov kosov. — Lu-sin, dišava za usta. — Klairop, sladčica. Bouches a la reine. — Popermintz. — Razna čokolada prve vrste priporočila.

Prva češka akcijska družba tovarov za izdelovanje orijent slatkorja iz čokolade v kraljevih vinogradih.

ZALOGE: prej A. Mašner. Prag, Ferdinandova trida, Vaelovsko namešči (vis-a-vis Primas) — Dunaj VI. Theobaldgasse No 4.

Pijančevanje.

Za poskušnjo 1 prašek ZENENTO — brezplačno. Nagnenje k pijančevanju se trajno odpravi. — Snžnji to strasti se je osvobodijo proti svoji lastni volji. Prašek Zenento se primeša jedi ali pijači. Pri-merno za vsako sta-rost in vsak spol. Zenento je zjamčeno neškodljiv. Kdor ima v družini ozl-roma med znanci osebe, ki so udane pijančevanju, naj naroči takoj 1 prašek za poskušnjo. — ZENENTO so pošlje v pismu.

Priložiti je znamko za 20 vin. — Dopisuje se v nemškem jeziku.

Poudre Zenento Co. 76. Wardour Street, LONDON 255 (England).

Pisma je frankirati z znamko za 25 vin; dopisnice 10 vin.

Zagrebski Franck kot lovarniško znamko priporočujemo kot priznana najboljši pridelek za kavo!

Varstvena znamka: „Sldro“ Animent. Capsici comp. Nadomestek za

Anker-Pain-Expeller

je povsod pripoznano kot najboljšje sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 1.40 in 2.— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega, tako priljubljenega domačega zdravila, se je posluževati le originalnih steklenic v škatljah z našo varstveno znamko „si-drom“, ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.

Dr. RICHTERJEVA LEKARNA

pri „zlatega leva“ v Pragi

Isabothgasse štov. 11. nova. Unv. o razpoložanju.

GORIŠKA TOVARNA MILA.

Narodno podjetje, edino te vrste.

Ustanavljajmo domačo obrt in industrijo, ker brez te bomo Slovenci za vselej le hlapčevali tujcem.

Slovenske gospodine! Poskušajte milo iz te domače tovarne! Izdelek je izvrsten. Cene običajne!

Naša specialiteta je: Caprasole — Koza s solncem.

Poskusite in sodite!

Svoji k svojim!

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfišovo) jetrno olje.
Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti.
Izvirna steklenica tega olja naravno rme barve po K 140, bele barve K 2.
Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegie, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju, predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim št. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

« Cristofollettijeva pijača iz kine in železa. »

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Agro-Merkur v Ljubljani.

Gradni prostori Janez Trdinova ulica števil. 8.

Podružnica Trst, ulica Stadion št. 3.

Skladišče in kleti v Ljubljani in Trstu.

Agro-Merkur je trgovcem in gostilničarjem itd., zadrugam, društvom itd. najboljši vir za nakupovanje blaga

POZOR! Umetna gnojila, galica, žveplo, krmila, semena, stroji in orodja. **POZOR!** Vina, štajerska, istrska, dalmatinska, dolenska, goriška, vipavska, zajamčeno pristna vina! — Sir, maslo. Žita, moka, olje, itd.

Agro-Merkur preskrbi sploh vsako blago. — Agro-Merkur kupuje vse pridelke in izdelke.

Cene najugodnejše!

Postrežba točna!

Zahtevajte pravila, cenike, ponujajte svoje pridelke!

Zastonj!

in poštnine pristo se dobe uzorci raznih najnovejših voln, belili in barvanih batistov, panama, cefirjev za bluze in srajce, perkalov in tudi razna platna, lenčice (pajčolan) za birmance itd.

pri domači modni in manufakturni torčki

IVANČIČ & KURINČIČ

Gospodska ulica št. 11.

Ker se bliža čas birme, opozarjamo cenj. botre in boterce, da ne zamude prilike in naj si najprej ogledajo domačo trgovino, katera je preskrbljena v vsakem oziru z vsem modnim in svežim blagom. Zagotovljena je solidna in domača postrežba in najnižje cene. Zaloga vseh potrebščin za šivilje in krojače.

Podpirajte to edino in prvo domače podjetje te stroke.

Novost!

Novost!

Ravnokar sta izšli v založbi „Goriške Tiskarne“ A. Gabršček:

„Kraljica Dagmar“

Zgodovinski roman. — Spisal: VACLAV BENEŠ-TRÉBIZSKÝ. — »Slovanska knjižnica« snopič 173-180. — Cena za nenaročnike K 3.20. P ština 20 vin.

Guy de Maupassant:

Novele.

Prevel: Pastuškin. — „Salonska knjižnica“ št. XII. — Cena K 3.— Poština 20 vin.

Naroča se v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček v Gorici.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

RAZGLAS.

Izvršuje pooblastilo občenega zbora Ljubljanske kreditne banke iz dne 3. marca t. l. sklenil je upravni svet v svoji seji dne 3. maja t. l. zvišati delniško glavnico, od 3 na 5 milijonov kron ter v to svrhu razpisati subskripcijo

IV. izdaje delnic Ljubljanske kreditne banke v znesku K 2.000.000— nominale, to je 5000 delnic à K 400—.

pod sledečimi pogoji:

1. V p. vi. vrsti imajo pravico prevzeti nove delnice lastniki starih delnic po kurzu K 420— za komad in sicer pripadati na vsake 3 stare 2 novi delnici.

2. Ostale delnice ponudijo se novim subskribentom in dosedanjim delničarjem, v kolikor podpišejo ti v razneju starih delnic večje število novih, in sicer po kurzu K 445— za vsako delnico. Razdelitev delnic si pridržuje upravni svet.

3. Kot prvi obrok je plačati takoj pri subskripciji K 120— oziroma K 145— za vsako delnico; ostanek pa, to je K 300— najpozneje do 30. junija t. l.; plača pa se lahko takoj tudi celi znesek.

Od plačanih zneskov povrnejo se do 31. dec. 1910 4½% tekoče obresti, ker bodo imele nove delnice kupon za l. 1911.

4. Upisovanje (subskripcija) novih delnic urši se od 15. do 31. maja t. l.

Prijave sprejemajo:

Centrala v Ljubljani in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu;

Žionostenska banka v Pragi in na Dunaju;

Prova hrvatska štedionica v Zagrebu in njene podružnice v Varaždinu, Osijeku, Veliki Gorici, Sisku, Virovitici, Cirkovenici, na Reki, v Zemunu, Belovaru, Delnicah in v Kraljevicu;

Jadranska banka v Trstu in Opatiji;

Banka i štedionica za Primorje na Sušaku in podružnice na Reki in v Bakru.

Lastniki starih delnic morajo predložiti svoje delnice — in sicer samo plašče — pri navedenih subskripcijskih mestih v svrhu pre-kolekovanja; tam se sprejemajo tudi vplačila proti posebnim potrdilom.

Pojasnila, kakor tudi potrebne tiskovine daje radevolje Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Z ozirom na dejstvo, da se obrestujejo delnice Ljubljanske kreditne banke pri dividendi leta 1909 domala s 6%, se te za plodonosno nalaganje denarja pravo toplo priporočajo.

Prepričani smo, da se bodele našemu vabilu k subskripciji gotovo ker v največjem številu odzvali ter na ta način prispevali k raz-cvitu in razvoju obrti, trgovine, industrije, sploh celokupnega narodnega gospodarstva naše domovine.

Ljubljanska kreditna banka.